



Orus darbas pirmą kartą buvo paminėtas 1999 metų Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) ataskaitoje, kurioje buvo apibrėžtas oraus darbo tikslas ne tik sukurti darbo vietą, bet ir užtikrinti darbuotojams priimtina darbo vietos kokybę. Orus darbas apibendrina žmonių siekius savo darbiniam gyvenime. Tai apima galimybes dirbti darbą, kuris yra produktyvus ir užtikrina tinkamas pajamas, saugą darbo vietoje ir socialinę apsaugą šeimoms, geresnes asmeninio tobulėjimo ir socialinės integracijos perspektyvas, laisvę žmonėms išreikšti savo problemas, organizuotis ir dalyvauti priimant sprendimus, kurie turi įtakos jų gyvenimui ir lygias galimybes bei vienodas sąlygas moterims ir vyrams.

ES valstybės ratifikavo daugumą TDO konvencijų, susijusių su pagrindinėmis socialinėmis teisėmis, darbo inspekcija, darbo administravimu, užimtumu, socialine apsauga ir darbo užmokesčiu. Daugelis šalių pradėjo ratifikuoti konvencijas, susijusias su sveikata ir sauga, darbo sąlygomis. Labai svarbu, kad valstybės narės ir toliau ratifikuotų ir taikytų konvencijas.

Oraus darbo darbotvarkės tikslai buvo įvardyti Lisabonos strategijoje ir Europos socialinėje darbotvarkėje. Šie dokumentai suteikia daug platesnį politinį pagrindą veiksams užimtumo, lygių galimybių ir socialinės sanglaudos srityse.

Dabar pasaulis tampa vis labiau globalus - steigiamos tarptautinės kompanijos, žmonės vyksta dirbti į kitas šalis. Todėl taip svarbu dalintis savo situacija, blogąja ir geraja praktika. Profsąjungos turėtų kiek įmanoma daugiau bendradarbiauti ir vienyti mūsų jėgas siekdamos ginti ir užtikrinti orų darbą ir orų gyvenimą darbuotojams.



LIETUVOS
PROFESINIŲ
SAJUNGŲ
KONFEDERACIJA

Artūras Černiauskas
Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos
pirmininkas



Absoliuti dauguma europiečių pritaria ES vystomojo bendradarbiavimo veiklai. Tačiau daugelis nežino, kas iš tiesų daroma ir kokių rezultatų pasiekama. Retai kada žmogus Lietuvoje susimąsto, kad kova su skurdu tolimoje Gvinėjoje padės sukurti stabilesnį, taikesnį, labiau klestintį ir teisingesnį pasaulį.

2015-ieji paskelbti Europos vystymuosi metais.



Moterų informacijos centras jau 19 metų aktyviai dalyvauja nevyriausybinėje veikloje.

Esame viena labiausiai patyrusių visuomeninių organizacijų, o mūsų stiprios profesionalų komandos misija - šviesti ir informuoti visuomenę lyčių lygybės klausimais, formuoti lyčių politiką bei skatinti jos plėtrą Lietuvoje. Moterų informacijos centras kasdiene veikla stengiasi prisidėti prie žmogaus teisių ir lyčių lygybės plėtojimo ir ne tik. Esame Nacionalinės nevyriausybinių vystomojo bendradarbiavimo organizacijų platformos narys. Kartu su kitomis organizacijomis aktyviai dalyvaujame formuojant ir įgyvendinant vystomojo bendradarbiavimo politiką Lietuvoje ir Europos Sąjungoje.

Projekte „Orus darbas - orus gyvenimas!“ esame vieni iš dvylikos partnerių. Turime galimybę bendrauti su moterų organizacijomis Europoje ir Brazilijoje, sužinojome apie moterų padėtį Bangladeše, bendradarbiaujame su profesinėmis sąjungomis 6 pasaulio šalyse. Europos vystomojo bendradarbiavimo programa (EuropeAid) suteikia neįtikėtinas galimybes keisti pasaulį ir mokytis vieniems iš kitų apie globalius reiškinius.

Dalyvaudami projekte „Orus darbas - orus gyvenimas!“ įsitikinome, kad Lietuvos pasiekimai įtvirtinant lyčių lygybę gali būtų puikios patirties pavyzdys daugeliui trečiųjų šalių ir ne tik. Suvokdami globalaus pasaulio vientisumą, stengiamės ir toliau dalyvauti pasauliniuose tinkluose bei susivienijimuose bei nuosekliai siekti pokyčių.

Šiame leidinyje rasite ir lietuviškas istorijas apie sunkiai dirbančius žmones, kurių gyvenimas nėra orus dėl mažo atlyginimo, prastesnių gyvenimo sąlygų. Tačiau jie kovoja už savo teises ir geresnę ateitį savo vaikams.

Jūratė Šeduikienė
Direktorė
Moterų informacijos centras





LIETUVA

Lietuvos Respublika yra prie Baltijos jūros. Ribojasi su Latvija šiaurėje, rytuose su Baltarusija, pietuose su Lenkija, o pietvakariuose su Kaliningrado sritimi. Lietuva turi 2,9 mln. gyventojų ir yra 133 tarp pasaulio šalių pagal gyventojų skaičių.

2013 metais minimalus bruto darbo užmokestis Lietuvoje buvo 289 eurų, vidutinis darbo užmokestis šalyje - 653 eurai (bruto), vidutinė pensija - 246 eurų.

Iki įstojimo į Europos Sąjungą šalyje labai stipriai augo ekonomika. 2007 m. Lietuva pateikė prašymą tapti euro zonos nare, bet prašymas buvo atmestas dėl per didelės infliacijos.

Lietuvos staigaus ekonomikos kilimo metai staiga baigėsi 2008 m. ir po dviejų kapitalizmo dešimtmečių šalis tapo viena didžiausių pasaulinės ekonominės krizės aukų. Tai paskatino taupymo priemonių įgyvendinimą įskaitant išlaidų mažinimą ir mokesčių didėjimą.

Pagal Pasaulio ekonomikos forumo Globalus lyčių atotrūkio indekso 2013 m. ataskaitą, matuojant skirtumus lyčių pagrindu, kalbant apie sveikatos apsaugos ir švietimo sistemos prieinamumą, dalyvavimą ekonominiame ir politiniame gyvenime, Lietuva yra 28 vietoje pasaulyje.

Profesinių sąjungų narių Lietuvoje yra apie 10% visų darbuotojų. Profesinės sąjungos jungiasi į tris pagrindines konfederacijas - Lietuvos profesinių sąjungų konfederaciją (LPSK), Lietuvos darbo federaciją (LDF) ir profesinę sąjungą „Solidarumas“. Visi trys centrai dirba kartu labai glaudžiai. 2007 m. buvo įkurtas profesinių sąjungų koordinacinis centras.

Lietuvoje šiuo metu yra maždaug 102000 profesinių sąjungų narių (Lietuvos statistikos departamento duomenys). LPSK yra didžiausia profesinių sąjungų organizacija, vienijanti 60000 narių. Taip pat yra nedidelis narių skaičius nepriklausomų profesinių sąjungų, kurios neprisijungę nė prie vieno iš trijų nacionalinių centrų.

Lietuva: sostinė - Vilnius, oficiali kalba - lietuvių, plotas: 65300 km², gyventojų skaičius: 2979000, nacionalinė valiuta litas (Lt), nuo 2015 m. - euras (Eur). Nepriklausomybė: paskelbta 1918 m. vasario 16 d., atkurta 1990 m. kovo 11 d.. Valdymo forma - parlamentinė demokratija, valstybės vadovas - Prezidentas - nuo 2009 m. liepos 12 d. Dalia Grybauskaitė. Tarptautinė narystė: NATO narė nuo 2004 m. kovo 29 d., Europos Sąjungoje nuo 2004 m. gegužės 1 d. Etninė sudėtis: lietuviai - 84,2%, lenkai - 6,6%, rusai - 5,8%, baltarusiai - 1,2%, kiti - 2,2%. Religija: dauguma lietuvių priklauso Romos katalikų bažnyčiai. Taip pat yra Rytų ortodoksų, evangelikų liuteronų, reformatų bažnyčios, judaizmo, islamo ir kitų religijų atstovų. Vidutinė gyvenimo trukmė Lietuvoje yra 73,7 m. Vidutinė moterų gyvenimo trukmė - 79,1 m., vyrų - 68,1 m.

Silvija

Silvijai keturiasdešimt penkeri. Ji dirba ir gyvena netoli Švenčionėlių. Trylika metų dirba vienos produktų perdirbimo įmonės šaldytuve. Ji kartais net 12 valandų per dieną rūšiuoja produktus.

Švenčionėliuose 2013 m. gyveno 5 458 gyventojai.

Silvija išsiskyrusi, turi 2 vaikus. Abu vaikai išvyko mokytis į kitus Lietuvos miestus ir grįžta tik savaitgaliais. Jų šeimos namas yra apie 80 m², šalia namo yra didelis sodas. Silvija augina karvę ir kiaulę. Namuose yra karštas vanduo, tualetas ir vonia. Vasarą Silvija gyvena kaime, kur augina daržoves ir visa šeima valgo savo užaugintas sodo ir daržo gėrybes. Silvija pati gamina sūrį, grietinę ir sviestą, niekada neperka pieno.

Silvija produktų perdirbimo įmonėje dirba jau 13 metų. Kolektyve 90 darbuotojų, pusė jų - moterys. Įmonei jau 20 metų. Čia rūšiuojamos miško gėrybės eksportuojamos į visą pasaulį. Kasmet įmonė superka, perdirba ir parduoda apie 5000 tonų įvairios produkcijos. Daugiausia perdirbta ir parduota: šaldytų mėlynių (apie 3000 t), šaldytų baravykų (apie 300 t), šviežių voveraičių (apie 500 t). Apie 30 proc. žaliavos įmonė superka Lietuvoje, o likusį kiekį importuoja iš Rusijos, Baltarusijos ir Ukrainos ekologiškai švarių teritorijų. Supirktos uogos ir grybai užšaldomi.

Silvija rūšiuoja grybus 40 valandų per savaitę. Ji dirba šaldytuve, kur nuolat yra +8 C°. Moteris nėra patenkinta darbo sąlygomis, bet džiaugiasi ir tuo, nes jos kolegės rūšiuoja uogas prie -3 C°.

Silvija gauna minimalią mėnesio algą - 1000 Lt (290 Eur). Ji mielai pakeistų darbą, tačiau per 13 metų nieko geresnio šiame mažame miestelyje niekas jai nepasiūlė.

Darbovietėje nėra nieko panašaus į profesines sąjungas. Tai privati bendrovė. Yra kelios aktyvesnės moterys, kurias pravardžiuoja „vietinėm profsąjungietėm“. Kartais jos kreipiasi į darbdavį dėl darbo klausimų. Jos pasiekė, kad darbo diena neviršytų 8 val., o vasaros sezono metu dirbant ir šeštadieniais darbo savaitė neviršytų 40 valandų.

Kiekvienas darbuotojas turi 15 min. pertrauką kas 2 valandas ir valandą pietų pertraukai. Tai didžiulė „vietos profsąjungiečių“ pergalė.

Visi įmonės darbininkai gauna minimalias algas ir nė karto neuždirbo daugiau. Didžiausia problema ypatingai sunkios darbo sąlygos. Sąnarių skausmai nuo šalčio ir drėgmės yra įprastas nusiskundimas. Deja, dar nė vienas darbininkas negavo trumpesnio darbo laiko ar kompensacijos. Didelė konkurencija esant nedarbui mažame miestelyje nėra tinkamas pateisinimas. Šioje įmonėje niekas neteikia medicininės pagalbos, nekonsultuoja darbo teisės klausimais. Kiekvienas nepatenkintas gali be jokių kliūčių palikti darbovietę.



Mindaugas

Mindaugui 33-eji, jis vedęs ir augina 6 vaikus. Šeima gyvena socialiniame būste už kurio nuomą į mėnesį reikia mokėti 133 Lt (38,50 Eur) bei komunalinius. 51 m². butą 8 asmenų šeima dalinasi su didžiuliu vilkšuniu ir 2 katėmis. Dviejų miegamųjų bute auga 3 mergaitės ir 3 berniukai. Mindaugo žmona mokosi, o pats jis trečius metus išėjęs tėvystės atostogų. Vyras turi 35% neįgalumą.

Socialinio būsto daugiavaikė šeima laukė labai ilgai. Per šaltą metų sezoną už visas paslaugas šeima sumoka 600 -700 Lt (iki 200 Eur). Šeima negauna jokių kompensacijų nes uždirba daugiau nei minimumą. Du vaikai lanko dienos centrą „Nendrė“, kur Mindaugas susipažino su savo būsima žmona.

Prieš išeidamas tėvystės atostogų Mindaugas 3 metus dirbo apsauginiu viename didžiuliam prekybos centre. Jo darbo diena prasidėdavo prieš 7 ryto. Jo pareiga buvo atidaryti centrą, patikrinti visus darbuotojus ir pastato apsaugą. Visą laiką jis turėjo sekti monitorius, paskui vėl patikrinti darbuotojus. Prekybos salėje yra 12 kasų, nuolat veikia kokios 5 ir jose stovi iki 11 žmonių eilės. Mindaugas dirbdavo 3 dienas iš eilės, o paskui gaudavo 3 dienas poilsiu. Įprasta darbo diena trukdavo iki 15 val. Dirbti ilgiau buvo beveik neįmanoma. Po pusės metų Mindaugas galėjo išeiti 2 savaitių atostogų. Apsaugininko pareiga - sekti 16 kamerų parodymus. Mindaugo „klientai“ - apsigovę žmonės, kurie dažniausiai turėdavo problemų dėl alkoholio ir narkotikų. Tačiau sunkiausia šiame darbe buvo nuolatinis valdžios spaudimas ir bendra įtampa. Dar sunkiau būdavo, kai Mindaugą siūsdavo dirbti į ypač problemines vietas, kur aukštas nusikalstamumo lygis.

Profesinių sąjungų darbovietėje nebuvo ir nėra. Bet kokia nepasitenkinimo gaidelė baigdavosi pašalinimu iš darbo. Nebuvo kolektyve patenkintų darbuotojų ir jie labai dažnai keisdavosi. Prieš Mindaugui išeinant tėvystės atostogų darbdaviai stipriai apkarpė jo atlyginimą dėlto jis gauna mažesnę tėvystės pašalpą.

Prieš priimant į darbą Mindaugui nebuvo pasiūlyta jokių mokymų, apsaugos darbuotojo patirtį turėti jau reikėjo.

„Aš esu optimistas ir labai pozityviai žiūriu į gyvenimą. Žinau, kad visiems čia labai sunku dirbti, todėl stengiuosi žmones pralinksminti“.

Šiandien Mindaugas ieško darbo. Blogiausia, kad visi prašo gyvenimo aprašymo (CV), o tai reiškia, kad nebus jokio atsakymo.

„Man nesuprantama, kodėl visi prašo to CV. Man be šansų gauti darbą pagal CV, nes visai nevaldau dešinės rankos.“



Alina

Meilės imigrantė Alina atvyko į Lietuvą iš Sverdlovsko, Ukrainos. Tai daugiau kaip 1558 km nuo Vilniaus. Čia ji ištekėjo, susilaukė dviejų sūnų ir laimingai gyveno kol alkoholis ir smurtas neišskyrė šeimos. Visi Alinos artimieji liko Ukrainoje, todėl ji neturi į ką kreiptis pagalbos. Per kelis metus Lietuvoje, augindama vaikus, Alina lietuvių kalbos neišmoko, o socialiniai ryšiai taip pat dar nebuvo stiprūs. Jai padėjo atsitiktinė pažintis su kaimyne, kuri patarė kreiptis į Vilniaus miesto krizių centrą (VKC). Galime tik spėlioti, kur dabar būtų ir kaip gyventų Alina, jei ne Centro pagalba. Tačiau mažaAlinos sėkmės istorija atskleidžia moters drąsą, ryžtą ir begalinį darbštumą.

Alina Ukrainoje baigė siuvėjų mokyklą, tačiau daug praktikos neįgijo. Lietuvoje augino vaikus ir darbo neieškojo. Vilniaus miesto krizių centras tuo metu įgyvendino keletą projektų ir pasiūlė Alinai kalbos kursus ir mokymus apie įmonių finansų valdymą. Alina pasiryžo kurti savo drabužių taisymo verslą. Sunkiausia buvo susigaudyti popierių tvarkymo brūzgynuose, žinoti į ką kreiptis, o dar kalbos barjeras.... Be VKC darbuotojų profesionalios pagalbos kažki ar būtų pavykę išsiskirti ir išsikrovoti vaikų priežiūrą.

Šiandien Alina sėkmingai dirba mažoje siuvyklėlėje, jos darbo valandos ilgos, užsakymų užtenka, o uždarbis kartais siekia ir 2000 Lt. (apie 580 EUR). Jos abu sūnūs gyvena su mama nedideliame nuomojamame bute, pramoniniame Vilniaus rajone. Abu rytais keliauja į mokyklą, o grįžta vakare po užklasinės veiklos ir paruošę pamokas.

Alina buvo nuvykusi į Sverdlovską, aplankė gimines Ukrainoje ir pripažino, kad jos mąstymas pasikeitė ir ten ji tiesiog nebepritaptų. Alina tapo tikra europiete. Šiandien ji turi kovoti už save ir už vaikus, dirbti ir rūpintis šeima.





Gerbiami kolegos,

atskirtis tarp skurdžiausių ir turtingiausių vis didesnė ir didesnė. Septyni iš dešimties žmonių gyvena šalyse, kur skirtumas tarp turtingųjų ir vargšų išaugo per pastaruosius 30 metų. 85 turtingiausi žmonės pasaulyje valdo tokią pačią sumą kaip neturtingiausia pusė pasaulio gyventojų.

Profesinių sąjungų teisės vis labiau nyksta.

Vien tik Lotynų Amerikoje 500 profesinių sąjungų narių buvo nužudyti per pastarąjį dešimtmetį. Besitęsianti ekonominė ir finansų krizė veda demokratiją link nugaros atsukimo profesinių sąjungų teisėms, darbo teisėms ir verčia abejoti socialinės apsaugos sistema.

Mes, profesinių sąjungų nariai ir daugelis kitų sąjungininkų, kovojame už gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimą ir socialinį teisingumą. Tarptautinė bendruomenė ir solidarumas yra mūsų kasdieninė duona ir tampa vis svarbesni pasaulinės ekonomikos ir finansų aplinkoje. Šis projektas mums parodo gyvenimą skirtingose šalyse ir jų kultūrą bei leidžia geriau suprasti savo problemas ir rūpesčius, kas yra viena pagrindinių užduočių siekiant bendrų profesinių sąjungų tikslų.

Tai mūsų darbas duoti atsvarą pasaulinei ekonomikai, didelėms tarptautinėms kompanijoms ir daryti įtaką finansų rinkoms. Mes turime stiprinti savo bendradarbiavimą, siekdami sustabdyti lenktynes link dugno dėl socialinių standartų, darbo teisės ir turto mokesčių. Kartu mes siekiame profesinių sąjungų teisių, sąžiningo darbo užmokesčio ir darbo sąlygų bei socialaus ir teisingo pelno paskirstymo.

Sėkmės!

Glück auf!

Erich Foglar

Austrijos profesinių sąjungų konfederacijos

ÖGB Pirmininkas

OGB

AUSTRIJA

Austrijos Respublika (Republik Österreich) - tai federacinė, žemyninė valstybė Centrinėje Europoje, neturinti priėjimo prie jūros, kurioje gyvena apie 8,47 milijonų gyventojų. Austrija šiaurėje ribojasi su Vokietija ir Čekija, rytuose su Slovakija ir Vengrija, pietuose su Slovėnija ir Italija, vakaruose su Šveicarija bei Lichtenšteinu. Austrija užima 83,855 km² ir pasižymi švelniu Alpių klimatu. Austrijos reljefas yra kalnuotas dėl Alpių: tik 32% teritorijos nesiekia 500 metrų, aukščiausias taškas yra 3,798 metrų. Valstybinė kalba - vokiečių.

Dabartinės Austrijos šaknys siekia Habsburgų dinastijos laikus, kai didžioji šalies dalis priklausė Šventajai Romos imperijai.

1918 metais žlugus Habsburgų (Austrijos-Vengrijos) imperijai, po Pirmojo pasaulinio karo Austrija imta vadinti Vokiečių Austrija (Republik Deutsch-Österreich), siekiant sąjungos su Vokietija, bet 1919 m. pavadinimas buvo pakeistas Sen Žermeno sutartimi. Pirmoji Austrijos Respublika buvo įkurta 1919 metais. 1938 metais įvykdytas neteisėtas Austrijos prijungimas prie nacistinės Vokietijos (anšliusas). Tai truko iki 1945 metų (Antrojo pasaulinio karo pabaigos), kol buvo atstatyta Austrijos demokratinė konstitucija. 1955 sutartimi Austrija buvo paskelbta suverenija respublika. Tais pačiais metais Austrijos parlamentas paskelbė Neutraliteto Deklaraciją, kuria remiantis antroji Austrijos Respublika paskelbė nuolatinį neutralitetą.

Šiandieninė Austrija yra pusiau prezidentinė, federacinė parlamentinė demokratinė respublika, sudaryta iš 9 federacinių vienetų - žemių. Šalies sostinė ir didžiausias miestas - Viena, kurioje gyvena virš 1,7 milijono gyventojų. Austrija yra viena turtingiausių šalių pasaulyje, nominalus BVP 46330 Eur (2012 metų duomenimis).

Nuo 1955 metų Austrija yra Jungtinių Tautų, nuo 1995 metų - Europos Sąjungos narė, EBPO steigėja. 1995 metas Austrija pasirašė Šengeno sutartį, nuo 1999 metų nacionalinė valiuta euras.

Apie 3,5 milijono gyventojų Austrijoje dirba, 2,7 milijono gyventojų yra pensijoje. Vidutine pensija - 1000 eurų (800 eurų moterų, 1300 eurų vyrų). 2013 metų pabaigoje nedarbo lygis buvo 4,8%.

Austrijoje privalomas švietimas yra 6 - 15 metų amžiaus vaikams. 86% jaunuolių (20 - 26 metų amžiaus) yra baigę vidurinę ar profesinę mokyklą, 372 000 studijuoja universituose ar koleduose.

Austrijos profesinių sąjungų federacija (OGB) yra vienintelė organizacija, kuri atstovauja darbuotojų interesus šalyje, o prisijungimas prie federacijos yra savanoriškas. Jai priklauso apie 1,2 milijonų narių. Įmonių darbuotojams atstovauja Darbo tarybos (daugiau kaip 80% Darbo tarybų narių priklauso profesinei sąjungai). Nuo 19 amžiaus Prekybos rūmų iniciatyva egzistuoja Darbo rūmai, tačiau čia narystė, priešingai nei federacijoje, yra privaloma visiems dirbantiems.

Aziza

Aziza - 27 metų amžiaus moteris, kilusi iš Sidi Jaber, Maroko. Ji persikėlė į Ispaniją su savo šeima, siekdama susikurti geresnį gyvenimą.

Maroke Aziza ėjo į mokyklą 10 metų ir baigė vidurinę. Ji nuo 19 metų dirba SAT New England Growers - didmenininėje vaisių ir daržovių kompanijoje kaip sezoninė darbuotoja pagal sutartį. Darbo savaitė - 40 valandų. Tačiau dažnai tenka dirbti daug daugiau, ir už viršvalandžius nėra mokama papildomai. Poilsio laikas priklauso nuo darbo krūvio. Sezono ir derliaus nuėmimo metu darbuotojai turi dirbti daug viršvalandžių (iki 18 valandų per dieną). Jie turi sutikti su trumpomis pertraukomis, net dirbti savaitgaliais ir per naktį. Tai labai sunkus darbas. Aziza turi kilnoti sunkias dėžes, nors šios rūšies darbas yra skirtas vyrams, o ji ten yra vienintelė moteris. Jei moteris skundžiasi, vadovai sako, kad yra darbo planas ir ji turi jį atlikti.

Darbe negalima kalbėtis ir dažnai darbuotojai verčiami dirbti greičiau. Laimei, dar nebuvo smurto darbe atvejų, bet atmosfera tikrai įtempta.

Aziza gyvena kartu su savo vyru 80 m² 3 kambarių bute (Pueblo Blanco, Almerija). Tai kaimas, kuriame gyvena 500 gyventojų. Jis yra šalia San Isidro de Nijar. Jos darbo vieta yra Ventos del Pobre, todėl kelionė iš savo namų užtrunka pusvalandį. Ji turi keliauti automobiliu kiekvieną dieną (18 km). Kartais ji turi vykti į darbą dukart per dieną, tai priklauso nuo jos vadovo reikalavimo. Už būstą jie sumoka 350 Eur + 50 Eur už elektros energiją ir 50 Eur už šiltą vandenį. Aziza verčiasi sunkiai, nes uždirba 750 Eur, o jos vyras šiuo metu yra bedarbis.

Darbo užmokestis mokamas mėnesio pabaigoje be papildomo užmokesčio už viršvalandžius, nors teisė numatyta kolektyvinėje sutartyje.



Aziza yra SOC-SAT profesinės sąjungos narė. Tai žemės ūkio darbuotojų profesinė sąjunga Andalūzijoje, kuri jau dvejus metus atstovauja dar dvi sritis (sveikatos ir švietimo). Įmonėje taip pat yra darbo taryba, tačiau kyla sunkumų dėl represijų. Aziza norėtų turėti geresnį darbą ir orų darbo užmokestį. Tačiau ekonominės krizės laikais sunku rasti naują darbą, ypač migrantams. Todėl ji bando išgyventi iš šių mažų pajamų.

Hermine

Hermine - 33 metų amžiaus moteris, gyvena Hinzenbache, Austrija. Kaimelyje yra apie 1990 gyventojų ir jis tik už 20 km nuo Hermine gimimo vietos. Ji užaugo Hinzenbache ir šiuo metu dirba įmonėje tik už 150 metrų nuo namų.

Hermine 12 metų mokėsi ir įgijo profesinį išsilavinimą. Ji dirba Efko Frischfrucht & Delikatessen GmbH gamykloje, gaminančioje marinuotus agurkėlius, gurmanų salotas bei šviežias daržoves. Ji uždirba 1370 Eur už 38,5 valandų darbo savaitę. Jeigu tenka dirbti viršvalandžius, šie yra apmokami, ir jai suteikiama papildomai 15 valandų poilsio.



Efko Frischfrucht & Delikatessen GmbH gamykloje dirba 210 darbuotojų ir papildomai 525 darbuotojai užsienio padalinuose Vokietijoje, Čekijoje ir Lenkijoje.

Hermine, kartu su savo 14-mečiu sūnumi gyvena 90 m² bute. Ji taip pat gauna lėšų ir vaiko išlaikymui, tad situacija nėra sunki ir Hermine ją patenkinta.

Darbovietėje yra Darbo taryba, kuriai Hermine priklauso. Darbo taryba ir įmonės vadovybė bendradarbiauja sėkmingai.

Darbo sąlygos geros, darbuotojai gali kelti kvalifikaciją, mokytis bei gauna sveikatos priežiūros paslaugas. Darbuotojas gali kreiptis į viršesnę dėl kvalifikacijos kėlimo, ir kartu aptarti galimybes bei temas ir kt. Įmonė taip pat turi gydytoją, kuris pastoviai stebi situaciją ir rūpinasi darbuotojų sveikata bei gerove, siūlo įvairias vakcinas, skiepus už prienamą kainą bei asmeniškai konsultuoja sveikatos klausimais.



Darbuotojus atstovauja profesinė sąjunga ProGe (Gamybos sektoriaus darbuotojų profesinė sąjunga - tekstilė, maisto, chemijos, metalų pramonė), kuriai priklauso 250000 darbuotojų). ProGe yra IndustriALL narė.

„Aš mėgstu savo darbą, nes čia gera darbinė atmosfera ir darbas yra įdomus“ - sako Hermine.



UGT - jungtinė darbuotojų sąjunga gimė su solidarumo ir bendradarbiavimo ženklu, praktikoje įgyvendinanti etiškus, novatoriškus ir į bendruomenę orientuotus profesinių sąjungų principus. Mes esame vienas didžiausių profesinių sąjungų centrų šalyje, atstovaujančių daugiau nei 10 milijonų darbuotojų visuose sektoriuose ir visuose Brazilijos regionuose. Šiandien mes - vienas šio didžiojo nacionalinio projekto derliaus vaisių.

UGT mes tvirtai tikime bendradarbiavimu kaip strategija priešintis pasaulinėms problemoms ir didinant darbuotojų galią. Galią augti, gerinti gyvenimo sąlygas ir kovoti už darbo klasės gerovę.

Projektas „Orus darbas - orus gyvenimas!“ ataina palankiu metu skatinti orų darbą Brazilijoje. Šis projektas yra realizuojamas per solidarumą su mūsų partneriais Europoje ir svarbiausia finansuojamas Europos Komisijos, kuri supranta, kad reikia remti darbuotojus visame pasaulyje jų kovoje už geras darbo ir gyvenimo sąlygas. Mes uoliai dirbome šviesdami mūsų lyderius apie orų darbą, tarptautinį bendradarbiavimą ir solidarumą, kuriant teisingesnį ir vienodesnį pasaulį. Šis projektas nulemia mūsų pastangas ir suteikia mums daugiau jėgų ir gyvybingumo. Projektas jau dabar duoda rezultatų, kurie viršija lūkesčius ir turi galią transformuoti darbuotojų, atstovaujamų UGT, gyvenimą per solidarumą mūsų kovoje už orų darbą ir orų gyvenimą!

Ricardo Patah

Brazilijos profesinių sąjungų konfederacijos

UGT pirmininkas





BRAZILIJA

Brazilijos Federacinė Respublika - didžiausia valstybė Pietų Amerikoje ir Lotynų Amerikos regione, penkta didžiausia pagal žemės plotą (47% Pietų Amerikos teritorijos) ir gyventojų skaičių pasaulyje (daugiau nei 201 milijonas). Tai vienintelė šalis Amerikoje, kur daugiausia kalbama portugalų kalba ir didžiausia iš portugaliskai kalbančių šalių pasaulyje. Be to, tai yra viena iš labiausiai daugiakultūriškų ir etniškai įvairių šalių, dėl stiprios imigracijos iš įvairių pasaulio kampelių.

Brazilija rytuose ribojasi su Atlanto vandenynu ir turi 7491 kilometrą pakrantės. Ji ribojasi su Venesuela, Gajana, Surinamu ir Prancūzijos Gviana šiaurėje, į šiaurės vakaruose su Kolumbija, vakaruose su Bolivija ir Peru, Argentina, Paragvajumi ir Urugvajumi pietvakariuose. Dabartinė konstitucija, priimta 1988 metais, apibrėžia Braziliją kaip prezidentinę federacinę respubliką, suformuotą iš federalinių apygardų. Sostinė Brazilija.

Teritoriją, kuri dabar sudaro Braziliją, atrado Portugalijos ekspedicija, vadovaujama Pedro Alvares Cabral, 1500 metais. Regionas, kuriame iki tol gyveno indėnai - tūkstančiai skirtingų etninių ir kalbinių grupių, tapo Portugalijos kolonija. Politinę šalies nepriklausomybę paskelbė Dom Pedro I (pirmasis imperatorius). 1889 m. Brazilija tapo respublika.

Brazilijos ekonomika yra didžiausia Lotynų Amerikoje ir pietų pusrutulyje. Ji septinta pagal dydį pasaulyje pagal nominalų BVP ir septinta pagal perkamosios galios paritetą (PGP). Ekonomikos reformos davė naują šalies tarptautinį pripažinimą regioniniu ir pasauliniu mastu. Šalis yra viena iš Jungtinių Tautų (JT), G20, Portugalų kalbos šalių bendrijos (PKŠB), Lotynų Sąjungos, Amerikos valstybių organizacijos (OAS), Lotynų Amerikos valstybių organizacijos (OEI), Bendrosios pietų rinkos (Mercosur) ir Pietų Amerikos Tautų Sąjungos (UNASUR) steigėjų, be to, yra viena iš BRICS šalių.

Maria

Maria - 35 metų amžiaus ištekėjusi moteris, augina du vaikus. Maria nebaigė mokslų, nes susilaukė kūdikio ir turėjo pradėti dirbti, kad pasirūpintų šeima. Nuo tada ji dirba prekyboje.

Pradėjusi dirbti, po keletos metų ji kreipėsi į savo profesinę sąjungą, nes neturėjo privataus sveikatos plano. Profesinė sąjunga jai ir jos šeimai suteikė sveikatos draudimą, taip pat padėjo Mariai grįžti į mokslus, nes turi sutartis su keletu privačių mokyklų, kurios taiko nuolaidas profesinės sąjungos nariams. Profesinės sąjungos padedama ji baigė teisės mokyklą ir įgijo antrą išsilavinimą bei geresnės gyvenimo kokybės viltį.

Šiandien ji - išskirtinių moteriškų drabužių parduotuvės vadovė. Toje pačioje bendrovėje dirba jau 13 metų, kur pradėjo darbą kaip pagalbinė darbuotoja, tuomet pardavėja iki dabartinių pareigų.

Jos teigimu, dirbti San Paule yra sunku, susisiekimas prastas, mieste pastovūs kamščiai, autobusai bei metro perpildyti. Kiekvieną dieną jai tenka grūstis traukinyje, o atvykus į darbo vietą privalu atrodyti tvarkingai ir šviežiai. Jos uždarbis tėra 600 JAV dolerių, ir tai nepakankama suma tenkinti jos pareigoms keliamus reikalavimus.

Marios ir jos vyro pajamų neužtenka sumokėti už vyriausiojo sūnaus mokslą, todėl jis taip pat turi dirbti, kad galėtų susimokėti už studijas Teisės mokykloje.

Moters taip pat netenkina darbo laikas, ji dirba 6 dienas per savaitę po 8 valandas per dieną, tad lieka labai mažai laiko pabūti su šeima, faktiškai tik sekmadieniai. Tačiau ji visų pirma turi apsipirkti, sutvarkyti namus ir pan. ir tik tada gali skirti laiko sau ir šeimai.

Visgi Maria siekia įgyvendinti savo svajonę, tapti federalinės policijos šerife. „Aš noriu kovoti su korupcija valdžioje. Manau, kad eiliniai gyventojai dėl to labai kenčia. Privalu pagerinti gyvenimo kokybę, sutrumpinti darbo laiką, užtikrinti, kad sumokami mokesčiai būtų panaudoti tikslingai - sveikatos sektoriui bei švietimui.”

Carlos

Carlos - 36 metų vyras, vedęs, augina 14 metų sūnų bei 5 metų dukrą.

Jis gyvena ir dirba Taipas rajone (šiauriau San Paulo). Carlos yra šiukšliavežės vairuotojas ir pagalbinis darbininkas San Paule. Nors jis dirba ir gyvena tame pačiame rajone, kiekvieną dieną į darbą tenka važiuoti nuosava mašina, nes viešuoju transportu susisiekti tarp namų ir darbo vietos nėra patogiu.

Carlos mėgsta savo darbą ir juo džiaugiasi. Nepaisant smulkių nepatogumų, jam patinka dirbti gryname ore. Jo teigimu, žmonės gyvenantys kaimynystėje, jį jau pažįsta ir sveikinasi.

Kiekvieną dieną jis atvyksta į mokyklą, kur vaikai jo vairuojamą šiukšliavežę pasitinka su džiaugsmu. Tai suteikia teigiamų emocijų ir Carlos.

Be malonumo dirbti gryname ore, jam tenka iškęsti varginančią ir kaitrią saulę. Taip pat darbo specifika neigiamai įtakoja ir jo sveikatą. Carlos ir pats patiria nelaimingų atsitikimų darbe, kuomet susipjausto į netinkamai supakuotas stiklo šukes, ar pasitempia pakėlęs sunkius šiukšlių maišus. Dėl to dažnai tenka atsiprašyti iš darbo, kad galėtų gydytis tiek pjautines žaizdas, tiek stuburo skausmus.

Taip pat Carlos susiduria ir su kitais sunkumais, pavyzdžiui, dėl tualetų trūkumo ar negalėjimo pasišildyti maisto pietums. „Sunku, kartais tenka gamtinius reikalus atlikti pačioje šiukšliavežėje, tuomet tiesiog uždengiame plastikiniu maišu ir paliekame.“

Carlos džiaugiasi profesine sąjunga, kuri atstovauja jo profesinei sričiai. Tai San Paulo miesto tvarkymo ir priežiūros paslaugas teikiančių įmonių profesinė sąjunga (SIEMACO). Ji yra pagrindinis partneris kovoje už pažangą.

Carlos ir jo bendradarbiai per dieną nueina apie 35-40 km. Jis norėtų, kad sutrumpintų jo maršrutą, kad jis galėtų šiek tiek mažiau dirbti bei anksčiau grįžti namo.

Vyras norėtų pagerinti savo gyvenimo sąlygas, tačiau negali tęsti mokslų, nes niekada nežino kada baigs darbą. Tačiau Carlos nelabai skundžiasi dabartine situacija, nes prie darbo užmokesčio, kuris yra apie 500 JAV dolerių, jis gauna šiek tiek grynųjų už viršvalandžius. Jam yra svarbiausia sudaryti geras gyvenimo sąlygas vaikams, kad šie galėtų mokytis ir gyventi oriai. „Grįžęs namo, net ir koks pavargęs bebūčiau, visada skiriu laiko savo vaikams. Mes žaidžiame, bendraujame, tai nuostabu!“



Orus darbas - pagrindinis profesinių sąjungų tikslas

Kaip aktyvi TDO narė, CITUB vykdo aktyvią oraus darbo gynimo politiką projekto „Orus darbas - orus gyvenimas“ rėmuose.

Orus darbas - pagrindinė tema CITUB 2012 - 2017 metų darbotvarkėje. Mūsų pagrindiniais prioritetais išlieka ekonomikos augimas, kokybiškos darbo vietos, teisingos pajamos ir socialinė apsauga. CITUB vykdo savo nacionalinę ir tarptautinę politiką remdamasi šiais prioritetais.

Projekte vykdoma plataus spektro veikla: mokymai, seminarai, vizitai atstovų iš besivystančių šalių, kūrimasis 12 organizacijų iš šešių dalyvaujančių šalių (Bulgarijos, Rumunijos, Brazilijos, Lietuvos, Lenkijos ir Austrijos) tinklo. Visa tai padės siekti informacijos sklaidos efekto bendradarbiaujant profesinėms sąjungoms ir nevyriausybinėms organizacijoms. Tokiu būdu daugėja profesinių sąjungų narių ir aktyvistų, kurie geriau supranta ekonominių ir politinių procesų potencialą. Tai taip pat stiprina profesinių sąjungų ir pilietinės visuomenės organizacijų potencialą plėtojant ir įgyvendinant politiką siekiant oraus darbo, darbo užmokesčio ir dirbančiųjų apsaugos ne vien Bulgarijoje, bet ir projekto partnerių šalyse.

Šis projektas prisidės prie profesinių sąjungų politikos formavimo dėl darbo vietų išsaugojimo ir naujų darbo vietų kūrimo, siekiant kokybiško užimtumo, lygybės, darbo ir asmeninio gyvenimo suderinimo, socialinės apsaugos plėtros.

CITUB lieka ištikima savo idėjoms ir misijai siekti oraus, tinkamo darbo užmokesčio ir oraus gyvenimo vertybių visiems darbuotojams. Esu įsitikinęs, kad šis projektas taps pasaulinės profesinių sąjungų strategijos dalimi siekiant įgyvendinti šias vertybes ir siekiant oraus darbo nacionaliniu ir pasauliniu lygiu.

Linkiu sėkmės dalyviams ir šio projekto veiklai, bei siunčiu savo solidarumą.

Plamen Dimitrov
Bulgarijos profesinių sąjungų
Konfederacijos CITUB pirmininkas



BULGARIJA

Bulgarijos Respublika yra Rytų Europoje, Balkanų pusiasalyje, ribojasi su Rumunija, Serbija, Makedonija, Graikija ir Turkija. Pusiasalio vardas kilęs iš seno kalnų, skiriančių Bulgariją į dvi dalis, vardo.

Bulgarija - viena seniausių šalių Europoje - įkurta 681-aisiais, kai buvo pasirašyta taikos sutartis tarp Bizantijos imperatoriaus Konstantino IV Pogonato ir Bulgarijos chano Asparucho, kuris vedė bulgarų-slavų karius ir sutriuškino Bizantiją 680-ųjų kare. Bulgarija yra seniausia Europos valstybė išlaikiusi savo vardą nuo įkūrimo.

Bulgarijos istoriją galima suskirstyti į tris pagrindinius laikotarpius. Pirmasis - Bulgarijos imperija - nuo 681 m. iki 1018 m., kai Bulgarija buvo okupuota Bizantijos iki 1185 m. IX-ame amžiuje Bulgarija buvo pirmoji šalis oficialiai priėmusi kirilicą - abėcėlę, sukurtą šv. Kirilo ir patobulinta bulgarų apaštalo šv. Klimento.

Antroji Bulgarijos imperija buvo įkurta 1185 m., su Bulgarų pasipriešinimu vadovaujamu brolių Petaro ir Aseno. 1396 m. Bulgarija buvo okupuota Otomanų imperijos. Trečioji Bulgarijos valstybė buvo sukurta po Rusijos - Turkijos karų 1878 m. Naujoji valstybė buvo Otomanų sultono duoklininkė iki 1908 m., kai paskelbė savo aukščiausiąją valdžią. Bulgarų išsisklaidymas per keletą šalių ir noras susijungti į vieną šalį buvo Bulgarijos dalyvavimo penkiuose karuose per mažiau nei šešiasdešimt metų priežastis. Nepaisant to, Bulgarijos ekonomika tuo metu vystėsi sparčiai 1912 m. ji buvo penkta ekonomika Europoje.

Per Pirmąjį pasaulinį karą Bulgarija buvo centrinų jėgų sąjungos pusėje, o per Antrąjį - Ašies sąjungos pusėje. Dalyvavimas šiuose karuose privedė prie dalies teritorijų netekimo, žalos padengimo laimėtojams ir ekonomikos sunaikinimo. Po Antrojo pasaulinio karo Bulgarija buvo dalis vadinamojo rytų bloko ir Varšuvos sutarties dalyvė. Po pasikeitimų 1989 m. ekonominė situacija buvo gana sunki, ir įstojimas į Europos Sąjungą 2007 m. kartu su Rumunija yra laikomas šansu pasivyti ir mokytis iš pirmaujančių Europos ekonomikų.

Išskirtiniai faktai:

Bulgarai yra vieninteliai pasaulyje, kurie linksi sakydam „ne“ ir krato galvą sakydami „taip“.

Bulgarija pagamina 50% pasaulio rožių aliejaus, kuris yra pagrindinis ingredientas prailginantis kvėpalų gyvenimą.

Seniausias aukso dirbiny (5 000 metų prieš Kristų) buvo rastas šalia Varnos miesto.

Yordanas

Yordanas - 49 metų vyras. Jis gyvena mažame miestelyje - Kostenetz, 74 km nuo Sofijos.

Yordanas dirba elektriку - mechaniku Bulgarijos geleinkelio kompanijoje. Kiekvieną dieną keliauja į ir iš savo darbo vietos Sofijoje. Kelionė yra nemokama geležinkeliu BDZ kompanijos, kurioje jis dirba 29 metus.

Bulgarijos valstybinis geleinkelis (Balgarski Darzhavni Zheleznitsi - BDZ) yra valstybei priklausanti geleinkelio kompanija, kontroliuojanti vietines ir tarptautines traukinių linijas. Ankstyvais 2002 metais Bulgarijos valdžia galutinai panaikino monopolį geležinkelio transportą padalindama į dvi valstybines kompanijas - vieną tvarkančią valstybinio geležinkelio infrastruktūrą (Nacionalinė geležinkelio infrastruktūros kompanija) ir kitą - geležinkelio vežėjus (BDZ EAD).

Yordanas baigė profesinę mokyklą Sofijoje (specializuota profesinė mokykla geležinkelio paslaugoms, eksploatacijai ir išlaikymui). Jis 13,5 metų praleido edukacinėje sistemoje.

Yordanas gyvena 74 m² 3 kambarių bute su žmona ir dviem suaugusiais vaikais. Jo vaikai dirba ir gauna atlyginimą.

Yordano šeima gyvena iš atlyginimo (1200 Bulgarijos levų arba 615 eurų visiems keturiems šeimos nariams). Jo paskaičiavimu sumos užtenka pagrindiniams poreikiams be brangių pirkinių. Sunku atidėti pinigų kultūriniais renginiams ar kelionėms (atostogoms).

Yordanas yra vagonų priklausančių BDZ priežiūros sektoriaus profsąjungos lyderis. Profsąjunga yra prisijungusi prie Geležinkelio darbuotojų federacijos, kuri jungiasi į nacionalinę konfederaciją CITUB.

Nepriklausomų Bulgarijos profsąjungų konfederacija (CITUB), įsikūrusi 1990 metais, yra didžiausia Bulgarijos profsąjungos organizacija, atstovaujanti maždaug 190000 darbuotojų. CITUB prisijungė prie ETUC ir ITUC nuo 1995 m. CITUB turi 27 regionines tarybas šalyje, ir jungia 35 federacijos sektorius (šakas).

Yordano manymu, tarptautinis profsąjungų solidarumas daro didelę įtaką daugeliui tarptautinių konvencijų geležinkelio sektoriuje. Anksčiau profsąjunga buvo ITF (Tarptautinės transporto federacijos) narė iš kurios gaudavo visokeriopą paramą, tačiau po streiko BDZ 2011 metais dėl finansinių sunkumų narystė ITF nebuvo atnaujinta.

Yordanas mano, kad tarptautinis profsąjungų bendradarbiavimas gali būti efektyvus, jeigu tik yra gerų norų iš tarptautinių profsąjungų struktūrų.



Anonimas

Ji - 54 metų moteris, gyvena Sofijoje, Bulgarijos sostinėje. Sofija turi maždaug 1,3 milijonus gyventojų. Moteris užaugo kaimelyje, kuris yra maždaug 70 km nuo Sofijos, bet kai pradėjo savo mokslus Sofijoje, ten ir persikėlė. Švietimo sistemoje ji praleido 12 metų ir baigė profesinę mokyklą. Pradėjo dirbti valstybinėje pieno produktų kompanijoje Sofijoje, 90-ųjų metų pradžioje kompanija buvo nupirkta didelio tarptautinio pieno produktų gamintojo.



Moteris dirbo kompanijoje visus šiuos metus; jos atlyginimas yra vidutinio lygio. Darbas organizuotas pamainomis: 12 valandų pamaina, 2 darbo dienos, 2 laisvos. Mokami viršvalandžiai, laikomasi visų nacionalinių įstatymų. Kompaniją siūlo mokymus, papildomą sveikatos draudimą be priklausomo; taip pat siūlo socialines naudas nutartas CBA (kolektyvinėje sutartyje) - papildomas atostogas dėl nereguliarių darbo valandų, papildomas atostogas (dienas) dėl darbo pavojingomis sąlygomis.

Darbuotoja gyvena su vyru ir dviem vaikais. Butas 3 kambarių, 84 m². Yra šiltas vanduo ir šildymas.

Šeimos gaunamos pajamos nepakankamos padengti išlaidoms: elektros ir šildymo mokesčiams, maistui, nėra galimybių nusipirkti naujų rūbų. Neįmanoma atidėti pinigų kultūriniais renginiams. Sunku padengti kredito išlaidas.

Ši darbuotoja yra profsajungos lyderė kompanijoje. Bendradarbiavimas tarp profsajungos ir valdybos yra geras. Ji mano, kad darbe atmosfera yra įtempta dėl streso. Kaip profsajungos lyderė, ji nori pakeisti užmokestį ir požiūrį į paprastus darbuotojus. Profesinė sąjunga yra šakinės federacijos narė, kuri yra CITUB narė.

Profsajunga kompanijoje buvo aktyviai įsijungusi į socialinį dialogą ir pasirašė kolektyvinę sutartį. Dėl to, kad kolektyvinė sutartis galioja visiems darbuotojams, o ne tik profesinės sąjungos nariams, ji mano, kad tai demotyvuoja darbuotojus jungtis į profesinę sąjungą. Profsajungų nariai jaučia nepasitikėjimą, nes mano kad nebus gerai apsaugoti.

Moteris mano, kad tarptautinių profsajungų solidarumas gali tikrai prisidėti prie darbo sąlygų gerinimo. Dėl atlyginimo jos negalėtų padėti, nes tarptautinės kompanijos gerbia gyvenimo standartus, įstatyminius rėmus ir situaciją kiekvienoje šalyje.

Liudmila

Liudmila - 57 metų rusė iš Velikije Luki miesto su maždaug 100 000 gyventojų, kuris įsikūręs netoli sienos su Baltarusija ir Latvija. Maskva ir Sankt Peterburgas yra nutolę 470 ir 480 km.

Ji dirba vyriausia slaugytoja darželyje ir gauna pensiją. Rusijoje pensinis amžius prasideda nuo 55 metų moterims ir nuo 60 metų vyrams.

Su dviem pajamų šaltiniais ji gauna 420 eurų, kas yra gera suma provincijoje ir daugiau nei vidutinis darbo užmokestis (383 Eur) Pskovo regione. Ji našlė, patenkinta savo darbo aplinka, kolegomis. Darbas suteikia nepriklausomybę ir orų gyvenimą.

Liudmila yra Rusijos nepriklausomų profesinių sąjungų federacijai priklausančios profesinės sąjungos narė.

Jos nuomone, pagrindinė profesinės sąjungos veikla - organizuoti poilsio laiką, teikiant nemokamai arba labai pigiai ekskursijas. Liudmila keliauja su kitais nariais vidutiniškai du kartus per metus.

Bulgarijos profesinių sąjungų konfederacijos pateikta informacija.



LENKIJA

Lenkija yra Vidurio Europoje, ribojasi su Vokietija vakaruose, Čekija ir Slovakija pietuose, Ukraina ir Baltarusija rytuose bei Baltijos jūra, Kaliningrado sritimi (Rusijos Federacijos dalis) ir Lietuva šiaurėje. Bendras Lenkijos plotas 312,679 kvadratinį kilometrų, tai 69-oji pagal dydį šalis pasaulyje ir 9-oji Europoje. Lenkijoje gyvena daugiau nei 38,5 mln. gyventojų, todėl Lenkija yra 34-oji tankiausiai apgyvendinta šalis pasaulyje ir šeštoji Europos Sąjungoje bei tankiausiai apgyvendinta pokomunistinė Europos Sąjungos narė.

2013 metais minimalus bruto darbo užmokestis Lenkijoje buvo 383 Eur. Vidutinis darbo užmokestis įmonėse apie 902 Eur.

Didžiausios profesinės sąjungos Lenkijoje - „Solidarumas“, Visos Lenkijos profesinių sąjungų aljansas (OPZZ) ir profesinių sąjungų forumas (FZZ). Du pirmieji - Europos profesinių sąjungų konfederacijos ir Tarptautinės profesinių sąjungų konfederacijos nariai. Nepaisant istorinės profesinių sąjungų Lenkijoje reikšmės (profesinė sąjunga „Solidarumas“ buvo viena iš pagrindinių jėgų kovoje su komunistiniu režimu Lenkijoje). Narystė profesinėse sąjungose sudaro tik 12% dirbančiųjų, o tai vienas mažiausių rodiklių Europoje.

Šiuo metu viena iš pagrindinių problemų, susijusių su darbo pasauliu Lenkijoje, tai didėjantis skaičius sutarčių nesuteikiančių darbuotojams saugumo, teisės į orų darbą ir atimančių galimybę jungtis darbuotojams į profesines sąjungas.

Barbara

Barbara - 65 metų moteris, druskos kasyklos Wieliczka (Pietų Lenkija) profesinės sąjungos pirmininkė. Šiame mieste ji ir gimė. Įmonė daugiausia gamina druską, bet dabar tai pagrindinai turistinė vieta. Barbara ten dirba daugiau kaip 40 metų. Jos darbo laikas 40 val. per savaitę, tai 8 val. per dieną, 5 dienos per savaitę. Ji labai patenkinta savo darbo sąlygomis ir teigia kad darbo atmosfera puiki.

Barbara kartu su vyru gyvena 160 m² name, kuris anksčiau priklausė kasyklai, bet vėliau jie namą išsipirko. Jie turi 2 suaugusius vaikus ir yra labai patenkinti savo situacija. Šeimos grynosios pajamos yra 1936 Eur. Atskaičius mokesčius ir socialinį draudimą, jos grynosios pajamos yra 1089 Eur, o tai yra 350% įstatymais nustatyto minimalaus darbo užmokesčio. Kaip papildomas pajamas ji taip pat gauna pensiją, nes jau yra sulaukusi 65 m.

Barbara turi vidurinį techninį išsilavinimą ir taip pat dalyvavo daugelyje įvairių kursų ir mokymų. Ji buvo druskos kasyklos investicijų departamento vadovė 25 metus, o šiuo metu dirba tiesiogiai Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (OPZZ) profesinėje sąjungoje, kuri yra viena didžiausių profesinių sąjungų Lenkijoje. Moteris nuolat susiduria su darbuotojų problemomis kaip atleidimai, kalnakasių privilegijos, kurias valstybė nori panaikinti ir t.t. Moterų darbuotojų situacija gana gera ir nesusiduriama su didelėmis problemomis, tačiau jų skaičius sektoriuje nėra didelis. Dabar profesinės sąjungos padėtis yra labai gera, tačiau prieš keletą metų, buvęs direktorius nenorėjo pripažinti profesinės sąjungos, todėl nariai turėjo daug problemų. Pagal nacionalinį darbo kodeksą, sveikatos draudimas dengiamas, bet profesinių sąjungų nariai turi tam tikrą papildomą draudimą.

„Tarpautinis bendradarbiavimas yra labai svarbus. Galime palyginti mūsų ir kitų problemas. Mes bendradarbiaujame su profesinėmis sąjungomis iš Ispanijos, Prancūzijos ir Belgijos. Mes turime žinoti, kas vyksta visame pasaulyje. Krizė mūsų nepaveikė, bet mes beveik valstybinė įmonė... Mes taip pat dalyvavome bendruose mokymuose su profesinėmis sąjungomis iš Ispanijos ir turėjome galimybę susipažinti su jų situacija, kuri nėra gera, ypač moterims...“

Joanna

Joanna (36) gyvena Bytome, tai nedidelis miestelis pietų Lenkijoje. Ji gimė Vroclave (šiaurės Lenkija), apie 500 km nuo vietos kur dabar gyvena ir dirba. Mokėsi vidurinėje mokykloje (8 metus) ir profesinėje mokykloje (3 metus), įgijo prekybininkės specialybę.

Jos butas yra maždaug 300 m nuo darbovietės. Ji gyvena 34 m² dviejų kambarių bute su vyru ir dviem vaikais, kurių amžius 11 ir 4. Bute yra karštas, šaltas ir geriamas vanduo.

Joanna turi nuolatinę darbo sutartį (kaip ir visi įmonės darbuotojai), ir jos grynosios pajamos yra 281 Eur, o tai sudaro 100% juridinio minimalaus darbo užmokesčio. Įvairių regionų Tesco parduotuvių darbuotojų darbo užmokestis nėra toks pat. Didesniuose miestuose darbuotojai gauna daugiau pinigų už tą patį darbą.

Ji dirba klientų aptarnavimo sferoje Tesco kompanijoje. Įmonėje nėra pakankamai darbuotojų, todėl jie turi daryti dvigubus darbus - dirbti kasininkais ir salės darbuotojais. Vadovai pyksta, jei klientai palieka parduotuvę, nes tenka palaukti. Kai vyksta auditas, visi dirba ir visos darbo vietos būna u imtos. Naktinių pamainų metu vadovai parduotuvėje sumažina apšvietimą, todėl žmonėms sunku dirbti. Darbuotojai patiria daug spaudimo ir tiek daug darbo reikia padaryti, kad kartais žmonės lieka ir po darbo. Jie bijo, kad, jei nebaigs vadovo duotų darbų, gali būti nubausti.

Joanna yra „Solidarność“ profesinės sąjungos pirmininkė savo padalinyje ir turi 130 narių parduotuvėje. „Solidarność“ yra viena iš dviejų didžiausių profesinių sąjungų Lenkijoje.

„Manau, kad tarptautinis bendradarbiavimas yra labai gera idėja. Mes galime daug nuveikti kartu ir aš esu įsitikinusi, kad „Tesco“ darbuotojai Jungtinėje Karalystėje turi geresnes darbo sąlygas nei mes. Taigi aš esu įsitikinusi, kad mes galėtume pasidalinti savo patirtimi. Ir „Tesco“ vadovai gali jausti, kad mes turime didelę jėgą, jei galime susivienyti ir kovoti su jais kartu“.



Projektas „*Orus darbas - orus gyvenimas!*“ tai pirmiausia puiki galimybė dirbti kartu ir mokytis vieniems iš kitų tarptautiniu lygiu bei skleisti „orus darbo“ koncepciją - galimybę panaudoti kaip galingą įrankį kovoje su neigiamą įtaką darančia realybe - GLOBALIZACIJA, FINANSINĖ KRIZĖ, TAUPYMO PRIEMONĖS ir TARPTAUTINIAIS FINANSINIAIS SUSITARIM AIS. Orus darbo darbotvarkė yra pakankamai objektyvi ir lanksti, kad būtų pritaikyta pagal nacionalinius poreikius tuo pačiu įgalinant tarptautinį bendradarbiavimą.

Šis projektas turi istoriją, kuri turi būti papasakota. 2009 metais jauna entuziastinga Austrijos komanda (labai įsitikinusi dideliu „orus darbo“ sąvokos potencialu) turėjo idėją suburti profesines sąjungas ir nevyriausybines organizacijas į bendrą kovą už Orus darbo skatinimą pasauliniu mastu. Tačiau, norint, kad ši kova būtų tvirta, tai turėtų būti grindžiama kasdieniu bendradarbiavimu iš apačios į viršų (nuo nacionalinio į tarptautinį lygmenį). Tiems, kurie galvoja, kad tai nebuvo pakankamai novatoriška, primename, jog projekte dalyvavo tuo metu naujausios Europos Sąjungos narės - Rumunija ir Bulgarija. Projekto paraiška gavo reikiamą bendrą finansavimą iš Europos Komisijos, suteikiančią galimybę 6 partneriams iš 3 Europos šalių pradėti bandomąjį projektą. Pirmaisiais metais buvo labai sudėtinga: kaip koordinuoti vakarus ir rytus, kaip koordinuoti NVO su profesinėmis sąjungomis ir kaip apmokyti „naujas besivystančias šalis“ (susiduriančias dar su savo vystymosi klausimais) bendradarbiauti dėl kitų vystymosi?

Po pirmųjų žingsnių iššūkių 6 partneriams pavyko rasti bendrą kalbą, Orus darbo kalbą, kuri leido jiems sukurti tokią darną bendradarbiavimą, kad 2012 m. jie turėjo dar vieną idėją kartu: įtikinti Europos Komisiją tęsti šį puikų projektą su 3 papildomomis šalimis partnerėmis: Lenkija, Lietuva ir Brazilija (kaip lygiaverčiu partneriu su panašiomis veiklos ir autonomija projekto įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu).

Tokia buvo 18 mėnesių istorija pastovaus bendradarbiavimo tarp 6 šalių, 12 partnerių organizacijų bei nuostabių žmonių. Tai nelengva, tačiau tai verčia mus jaustis turtingesniais ir stipresniais kiekvieną dieną, nes **Orus darbas gali būti pasiektas tik per Tarptautinį solidarumą ir Globalų švietimą!**

Raluca Manaila
Projekto Europinė koordinatore



Vykdančioji direktorė
“AUR” - Nacionalinė žmoniškųjų išteklių specialistų asociacija



RUMUNIJA

Rumunija (România) - valstybė Juodosios jūros vakariniame krante. Ribojasi su Vengrija vakaruose, Serbija pietvakariuose, Bulgarija pietuose, Juodąja jūra pietryčiuose, ir Moldova rytuose Ukraina rytuose ir šiaurėje.

Rumunija driekiasi apie 300 mylių nuo šiaurės iki pietų ir 400 mylių nuo rytų iki vakarų, užimdama 238 391 km² teritoriją ir yra 8-toji pagal užimamą plotą Europos Sąjungos valstybė.

Bukareštas - Rumunijos sostinė, esanti toje pačioje platumoje, kaip ir Portlandas (Oregonas), Monrealis (Kanada), Venecija (Italija), Bordo (Prancūzija). 2014 metų duomenimis Rumunijos gyventojų buvo 19 651 000. Pagrindinės etninės grupės: rumunai: 89,4%, vengrai: 6,1%, romai: 3,1%, ukrainiečiai: 0,2%, vokiečiai: 0,2%.

Per amžius įvairios tautos žengė per Rumunijos teritoriją. Istorinėse Valakijos ir Moldovos provincijose gyveno Osmanų turkai. Transilvanija buvo valdoma Habsburgų, Osmanų, Vengrų ar Valakijos, tačiau išlaikė dalinį autonominės provincijos statusą, o vėliau Austrijos - Vengrijos. 1881 metais, po Berlyno kongreso, Rumunija tapo karalyste. Komunistinės Rumunijos (po Antrojo pasaulinio karo) istorija yra labiau žinoma dėl diktatoriaus Nikolajė Čaušesku, kuris 1989 m. gruodį buvo nuverstas kylančio tautinio pasipriešinimo. 1991 metų konstitucija Rumuniją paskelbė parlamentine respublika su rinkos ekonomika bei pagrindinėmis žmogaus teisėmis (žodžio, religijos bei privačios nuosavybės). Rumunija yra demokratinė parlamentinė respublika, kurioje įstatymų leidžiamoji valdžia perduota dviejų rūmų parlamentui: Atstovų rūmams ir Senatui. Visi nariai yra renkami tiesioginių rinkimų 41 apskrityje metu. Nuo 1955 metų Rumunija yra Jungtinių tautų, nuo 2007 metų Europos Sąjungos ir nuo 2004 metų NATO narė.

Daugelį metų Rumunijos ekonomikos pagrindas buvo žemės ūkis. 1930 metais Rumunija buvo viena didžiausių kviečių, kukurūzų bei mėsos tiekėjų Europoje buvo vadinama Europos „duonos krepšiu“. Nuo 1970 metų didžiąją runkos dalį užima sunkioji pramonė, nors žemės ūkis vis dar išlieka svarbi sritis, kurioje dirba apie trečdalis Rumunijos darbo jėgos. Rumunija išgauna anglį, gamtines dujas, geležies rūdą bei naftą, tačiau didžioji žaliavų dalis yra importuojama. Žinomiausios pramonės šakos yra chemijos (naftos chemijos, dažų ir lakų), metalo apdirbimo, pramoninės ir transporto įrangos, tekstilės, medienos bei baldų.

Profesinės sąjungos jungia nuo trečdaliao iki pusės visų dirbančiųjų, nors skaičiai nėra tikslūs. Struktūros yra fragmentiškos, egzistuoja 5 konfederacijos: Nacionalinė Rumunijos Laisvosios rinkos sąjungų konfederacija arba Nacionalinė Rumunijos laisvų profesinių sąjungų konfederacija (CNSLR - Fratia), Nacionalinis profesinių sąjungų blokas (BNS), Nacionalinė profesinių sąjungų konfederacija (Cartel ALFA), Rumunijos Demokratinė profesinių sąjungų konfederacija, Nacionalinė profesinių sąjungų konfederacija Meridian. Kiekviena iš jų turi nemažą skaičių susijusių federacijų.

Nacionalinio registro duomenimis, 2012 metų pabaigoje buvo 70 036 įregistruotos visuomeninės organizacijos Rumunijoje, daugiau kaip 70% jų yra asociacijos, 25% fondai. Deja, aktyvių organizacijų skaičius yra žymiai mažesnis. Remiantis 2012 metų Socialinės ekonomikos atlasu, parengtu Socialinės ekonomikos instituto, tik 26 322 organizacijos yra aktyvios. Rumunijos visuomeninės organizacijos pastaraisiais metais susidūrė su daugeliu sunkumų, visų pirma ekonominė krizė sumažino šio sektoriaus finansinį stabilumą bei žmogiškuosius išteklius. Politinė situacija taip pat nebuvo pastovi, tai sukėlė sunkumų ne tik įsitraukti į politiką bei įtakoti ją, bet ir stiprinti savo, kaip „sergėtojo“ (watch dog) vaidmenį.

Mariana

Mariana - 31 metų amžiaus moteris, gyvenanti Barbesti Vilčos apskrityje (Barbesti, Valcea). Mariana šiuo metu gyvena viena 32 m² bute studijoje su patogumais. Nors ji baigė vidurinę mokyklą, šiuo metu dirba kaip nekvalifikuota darbuotoja valymo paslaugas teikiančioje firmoje. Po baigimo ji netęsė mokslų, nes nenorėjo, o ir tėvai neturėjo galimybės mokėti už universitetinį išsilavinimą.

Marianos darbovietė nėra toli nuo gyvenamosios vietos, tik 15 minučių pėsčiomis, tačiau įmonės, kurioms Marianos darbovietė teikia valymo paslaugas, yra išsidėsčiusios visame mieste. Moteris su kolegėmis nešinos darbo priemonėmis (valikliai, rankšluosčiai, šluotos ir kt.) šias vietas turi pasiekti pėsčiomis. Mėnesinis neto darbo užmokestis siekia 800 Rumunijos lėjų (181 Eur). Skurdo rizikos riba Rumunijoje yra 105 eurų per mėn. Taigi Mariana gyvena arti skurdo ribos.

Marianos darbo sąlygos yra sudėtingos - tenka dirbti aukštyje, atvirose erdvėse bei su įvairiais chemikalais, su labai trumpomis pertraukomis pailsėti ir pavalgyti, kurios yra pasiskirstomos tarp darbuotojų, kad nenutrūktų darbų eiga.

Prie Marianos dažnai priekabiauja vadovybė, kolegės taip pat perėmė šį įprotį.

Tarptautinis bendradarbiavimas: „Aš nemanau, kad egzistuoja koks nors tarptautinis bendradarbiavimas tarp darbuotojų. Visgi profesinės sąjungos veikia. Aš manau, kad reikalinga gerosios patirties sklaida.“



Monalisa

Monalisa - 43 metų moteris iš Sacele, Brasov. Po skyrybų, ji visiškai atsako už savo mokyklinio amžiaus sūnų. Jie dviese gyvena dviejų kambarių bute įprastomis sąlygomis. Bendrovė, kurioje ji dirba, vadinasi SC ROULEAU GUICHARD SRL. Kadangi šeimoje motina yra vienintelė šeimos maitintoja, viskas yra labai sunku; jos atlyginimas yra 600 Lei (~136 eurų), tiek gauna tekstilės srities darbuotojas įgijęs kvalifikaciją darbo vietoje. Ji dažnai turi dirbti viršvalandžius, kurie apmokami dvigubu tarifu.

Bendrovė iš Prancūzijos turi darbo tarybas, bet rumunų profsąjunga nebuvo priimta kaip narys, nors įsikūrė daugiau nei prieš dvejus metus, tačiau nebuvo pakviesta į susitikimus. Profesinės sąjungos funkcija nuo 2007 m. pasirašyti metinę kolektyvinę sutartį, teikti teisinės paslaugas nariams ir ji prisijungusi prie Cartel ALFA regioninės organizacijos Brasov regione. Įmonėje yra saugos ir sveikatos komitetas, kaip reikalauja įstatymai.

„Tarptautinis bendradarbiavimas yra naudingas, siekiant pagerinti darbo sąlygas ir atlyginimą. Manau, kad gerai žinoti, koks darbo užmokestis tekstilės šakose kitose šalyse, taip pat kokios darbo sąlygos ten. Federacijos ir konfederacijos bendradarbiauja tarptautiniu mastu ir daro darbo tyrimus, tačiau darbdaviai nenori atsižvelgti į juos. Tekstilės pramonės įmonės labai mobilios, o mes dažnai sutinkame su daug kuo dėl grėsmės uždaryti gamyklą.

Darbuotojai paprastai yra ne per daug vieningi net nacionaliniu lygiu. Tekstilės šaka niekada neorganizavo streiko šalies mastu, o buvo tik reti spontaniški mažo masto streikai.

Moterų išnaudojimas tekstilės pramonėje dažnai minimas spaudoje, bet mes nematome daug solidarumo. Reikia stiprinti darbuotojų solidarumą visais lygiais.”



Cristina

Cristina - 27 metų amžiaus moteris, gimusi ir gyvenanti Seitin, Murešo apskrityje, Rumunijoje (Seitin, Mures), 47 km. nuo Arado. Šioje teritorijoje gyventojų sudėtis yra tokia: 93,7% rumunų, 0,9% vengrų, 3,9% romų, 0,7% ukrainiečių ir 0,3% kitų tautybių ar nežinomų asmenų.

Cristina baigė 11 klasių: 8 vidurinėje ir 3 profesinio ugdymo mokyklos techninių mokslų departamente. Šiuo metu ji nuomojasi 51 m² dviejų kambarių namą be patogumų.

Ji dirba nuo 18 metų. Jau pakeitė tris darbus ir dabartinėje darbovietėje dirba 2 metus, kaip nekvalifikuota darbuotoja, pagal 8 valandų darbo sutartį. Firmos metinė apyvarta yra 200 tūkst. Eur, tai viena pirmaujančių Italijos tarptautinių buitinės technikos ir finansų srities firmų, kuri dirba Europos rinkai.

Cristinos darbovietė yra už 46 km. nuo jos gyvenamosios vietos, ir kiekvieną dieną ji su kolegėmis autobusu vyksta į darbą. Kelionė trunka 48 minutes, už autobusą apmoka darbovietė. Cristina gauna minimalią algą, kuri užtikrina tik pragyvenimą. Cristina nediršta kurti šeimos, nes mano, jog jos gaunamų pajamų nepakaktų tinkamai pasirūpinti vaikais ar įsigyti nuosavam būstui.

Kompanija nesiekia kelti savo darbuotojų kvalifikacijos, nes tai yra papildomos išlaidos. Mokymai atliekami darbo vietoje vyresniųjų darbuotojų. Darbo sąlygos yra sudėtingos, pastoviai tvyro baimė prarasti darbą, tad atmosfera yra įtempta. Taip pat jaučiamas vadovybės spaudimas, kuris atgraso nuo savo nuomonės išsakymo.

Cristina yra profesinės sąjungos narė, kuri yra federacijos ir konfederacijos bei tarptautinės partnerystės dalis. Jos darbo sutartis yra peržiūrima kiekvienais metais, tačiau dėl didelio nedarbo lygio ir ekonominės krizės ji negali tikėtis iš to didelės naudos.

Įmonė neturi savo ambulatorijos, kuri patvirtintų šeimos gydytojo skirtas atostogas dėl ligos, tačiau yra įmonės gydytojas, kuris labai nenoriai patvirtina nedarbingumo atostogas, suteiktas kito gydytojo. Kasmetinės atostogos yra 23 dienos, jeigu reikia papildomai laisvų dienų, yra galimybė imti neapmokamų atostogų, bet darbuotojų mažinimo atveju ji būtų iškart įtraukta į atleidžiamų sąrašą.

Tarptautinis bendradarbiavimas reiškia, kad visi darbuotojai turėtų būti vieningi siekdami geresnių darbo ir gyvenimo sąlygų. Profesinė sąjunga stengiasi keisti situaciją, bet dar daug darbo reikia padaryti.



Vasil



Vasil - 36 metų ir dirba su plienu ir dailide 2,5 m. kompanijai CRJE. Prieš tai dirbo paprastu darbuotoju, bet jo atlyginimas buvo labai mažas, todėl nusprendė dalyvauti šešis mėnesius trunkančiuose mokymuose profesinio rengimo centre, kuriam vadovauja Darbo ministerija. Šiuo metu Vasil yra komandos vadovas, atsakingas už 29 žmones. Kaip komandos vadovas, jis turi keliauti po visą šalį nuo vienos statybų aikštelės prie kitos. Kitas sustojimas bus Mwanza, kuris nutolęs 1300 km nuo jo faktinės darbo vietos.

Kartu su žmona ir trimis vaikais (10, 8 ir 3m) jis gyvena name Mjimwema, 200 m nuo statybų aikštelės. Jis atsikraustė į šį kaimą dėl darbo, nors gimė Taboroje - 900 km į vakarus. Namą pats pasistatė, bet jis dar nebaigtas. Name neturi

vandens ir elektros, tačiau turi elektros generatorių.

Vasil dirba nuo pirmadienio iki sekmadienio ir turi tik vieną laisvą dieną per mėnesį. Gauna savo atlyginimą kas savaitę, 13.500 TTH per dieną be viršvalandžių - apie 200 Eur per mėnesį (tai yra minimalus darbo užmokestis). Jis sako, kad jam patinka jo darbas, bet tai buvo tuo pačiu vienintelė galimybė.

Jis yra TAMICO profsajungos narys.



Aidan

Aidan - 23 metų amžiaus vyras, kuris jau metus dirba padavėju bare skirtame turistams. Jis gimė Singidoje (Tanzanija), tačiau turėjo išvykti į Nungwi (Zanzibaras, pusiau autonominis Tanzanijos regionas) ieškodamas darbo. Atstumas iki jo gimtojo miesto, kur vis dar gyvena Aidan šeima, yra 60 km. sausuma Zanzibare, tuomet 1,5 val. laivu ir daugiau nei 700 km. sausuma Tanzanijoje. Kelionė namo kainuoja apie 3 vidutinius Aidano mėnesio darbo užmokesčius.

Jis dirba bare kiekvieną dieną nuo 6 valandos ryto iki 10 valandos vakaro, už darbą gaudamas 100000 TSH (tai yra apie 50 eurų). Tai nedidelė alga. Aidan „bosas“ yra iš Zanzibaro ir nenori kelti atlyginimo, nes čia mokesčiai yra dideli, o verslas sunkiai sekasi. Aidanui patinka jo darbas, tačiau jis norėtų uždirbti daugiau, nes jam sunku įsigyti naujų drabužių ar net susimokėti už kambarį. Jis nuomojasi mažą kambarį su vonia, tačiau viduje nėra vandens. Už kambarį jis moka 30000 THS (apie 15 eurų), dalį uždirbtų pinigų siunčia namo. Aidan norėtų vesti, bet prieš tai jis turėtų „išsipirkti“ nuotaką, tai kainuoja 3 karvės (vienos kaina apie 300000 THS), ir jam tai per brangu.

Aidan neturi darbo sutarties, jeigu jis kreipiasi į savo „bosą“ šiuo klausimu, šis atsako, kad atsirastų labai daug laimingų ir dėkingų jeigu užimtų jo vietą. Egzistuoja labai didelė darbo jėgos pasiūla. Kadangi jis neturi darbo sutarties, neturi nei sveikatos, nei socialinio draudimo. Jeigu jis suserga maliarija, gydosi už savo lėšas. Jeigu jaučiasi ypač blogai, gali neiti į darbą ir gauti visą darbo užmokestį.

Aidan bosas su darbuotojais elgiasi atsakingai ir yra jiems malonus, tiesiog kartais ant darbuotojų šaukia. Jeigu klientai palieka arbatpinigių, darbuotojai gali juos pasilikti sau.

Zanzibare egzistuoja profesinės sąjungos, bet jos yra korumpuotos. Jeigu jų veikla susijusi su privačiu verslu, jos priima kyšius. Jeigu profesinių sąjungų atstovas apsilanko Aidan darbovietėje, jo viršininkas sumoka, kad šis daugiau nebeateitų.

„Gyvenimas sunkus, bet viskas yra gerai.“



Milijonų vartotojų mobilizacija po siuvimo fabriko Bangladeše griūtis

2013 m. gegužės 16 d. pasaulį sudrebino žinia apie siuvimo fabriko Rana Plaza griūtį. Daugiau nei 50 globalių mados ženklų išipareigojo tuoj pat pasirašyti Susitarimą dėl priešgaisrinio ir pastatų saugumo Bangladeše. Susitarimas, kuris dabar apima per 1000 siuvimo fabriku, buvo pasirašytas dalyvaujant tarptautinių ir vietinių profsajungų bei NVO (tokių kaip Clean Clothes Campaign) atstovams. Taip pat vykdančiajame komitete buvo Tarptautinės darbo organizacijos atstovas. Mažiau nei per 3 savaites po Rana Plaza griūtis, kuri nusinešė daugiau nei 1130 žmonių gyvybes, daugiau nei milijonas pasaulio piliečių pareiškė radikalų nepritimą, kad pasaulio žymiausi drabužių ženklai gamina savo produkciją tokiomis nepaprastai pavojingomis sąlygomis. Jie visi pasirašė peticiją, kurią iniciavo Clean Clothes Campaign. Ji buvo adresuota drabužių didžiosioms kompanijoms. Profesinės sąjungos ir organizacijos IndustriALL, United Students Against sweatshops, War on Want, People and Planet, Sum Of Us, Change ir Avaaz tuo pat metu paraleliai rinko parašus. Rana Plaza didžiausia tragedija pasaulyje tekstilės pramonėje. Tačiau dar prieš šią nelaimę buvo kilę keletas gaisrų ir nedidelių nelaimingų atsitikimų kituose Bangladešo fabrikuose. Nuo 2005 metų juose daugiau nei 1700 žmonių prarado gyvybes.

Be parašų rinkimo, aktyvistai iš viso pasaulio surengė nemažai įvairių akcijų, siekdami įtikinti populiarių ženklų vadovybes užtikrinti saugumą gamyklose, kompensuoti praradimus žuvusiųjų šeimoms. Šie solidarumo veiksmai vyko įvairiomis formomis, tai simbolinės laidotuvės, piketai, degančios žvakės priešais prekinių ženklų gaminančių Bangladeše būstines, ir taikios demonstracijos parduotuvėse. Be to, daug kompanijų sutarė pasirašyti Susitarimą dėl priešgaisrinio ir pastatų saugumo Bangladeše. Tačiau, kai kalba pasisuka apie kompensacijas, tik penki prekių ženklai, įskaitant Airijos Primark, nusprendė tai padaryti. Šios kompensacijos yra labai svarbios aukoms daug moterų, dirbusių gamykloje, patyrė nepataisomą žalą. Jos prarado rankas, kojas, įvyko nugaros lūžiai. Kai kurios jų negalės dirbti ateityje.

Rana Plaza tragedija garsiai nuskambėjo Lenkijoje dėl to, kad lenkiško prekės ženklo Cropp kainų žymekliai buvo rasti ant Rana Plaza pastato pelenų. LPP - savininkas tokių ženklų kaip Cropp, Reserved, House, MOHITO ir Sinsay - tai didžiausia drabužių kompanija Lenkijoje, jos produkcija yra parduodama 12 šalių Centrinėje ir Rytų Europoje. Jos akcijos muša kainų rekordus Varšuvos vertybinių popierių biržoje. Perkeldama gamybą į Aziją, daugiausia Kiniją ir Bangladešą, LPP dubliuoja drabužių pramonės pasaulinių gigantų strategiją. Tačiau, priešingai nei jos Vakarų konkurentai, ji nesiima matomų veiksmų, susijusių su atsakomybe už darbo sąlygas savo tiekimo grandinėje.

Remiantis gautomis naujienomis apie prekės ženklo Cropp išipainiojimą į Bangladešo tragediją, Clean Clothes Campaign Lenkijos filialas, kuris apima Lenkijos Green Network, Karat koaliciją ir Lenkijos humanitarinę organizaciją, pradėjo veikti. Buvo skubiai kreiptasi į LPP vadovą kviečiant jį pasirašyti Susitarimą dėl priešgaisrinio ir pastatų saugumo Bangladeše ir išmokėti kompensacijas. Tačiau tuo metu LPP grupė nusprendė nedaryti jokių veiksmų, kad pagerintų darbuotojų Bangladeše situaciją. Penktadalis LPP produkcijos pagaminama Bangladeše.

Kokie yra pagrindiniai įsipareigojimai, atsirandantys iš Susitarimo dėl priešgaisrinio ir pastatų saugumo Bangladeše?

- nepriklausomas saugumo auditas gamyklose, kurį atliks kvalifikuoti specialistai;
- patikrinimo ataskaitų paviešinimas;
- gamyklų remontas ir renovacija, finansuojama savininko arba užsakymus teikiančių prekių ženklų (bet su sąlyga, kad pinigai skirti remontams gamykloje negali sukelti darbo sąlygų pablogėjimo);
- profesinių sąjungų narių ir kitų darbuotojų atstovų dalyvavimas įgyvendinant susitarimo tikslus.

Prekybiniai ženklai, kurie pasirašė susitarimą:

Abercrombie & Fitch
Auchan
Benetton
Bonmarché
C&A
Camaieu
Carrefour
El Corte Ingles
Esprit
G-star
H&M
Inditex (Zara, Bershka)
Kik
Lidl
Loblaw
Mango
Marks&Spencer
Metro
Mothercare
New Look
Next
Primark
Puma
PVH (Tommy Hilfiger, Calvin Klein)
St Olivier
Sainsbury
Tchibo
Tesco

Kompanijos, kurios vis dar atsisako pasirašyti susitarimą:

LPP (Cropp, Reserved, House, MOHITO, Sinsay)
Wal-Mart
GAP (Banana Republic, Old Navy)
The North Face
Foot Locker

TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

Pirmas atvejis

Tikslai

Norėdama pasiekti savo institucinių tikslų, nevyriausybinė organizacija „Patronato ACLI“ nustatė, kad Rumunijos profesinių sąjungų konfederacija „Cartel ALFA“ būtų tinkama organizacija bendradarbiauti.

Rumunijos profesinių sąjungų konfederacija „Cartel ALFA“ buvo įkurta 1990 metais, siekiant sukurti realią ir tikrą darbuotojų atstovavimą Rumunijoje. CNS „Cartel Alfa“ prisidėjo prie Rumunijos profsąjungų judėjimo transformacijos kartu su patyrusiais profesinių sąjungų aktyvistais, kurie gali laisvai reikšti savo nuomonę ir realiai atstovauti darbuotojų interesus.

Krikščioniškosios vertybės - teisingumas, solidarumas ir rūpestis artimu siūlo spręsti esamas socialines problemas. Savo programoje CNS „Cartel ALFA“ paverčia šias vertybes į tris tikslus: solidarumą, veiklą ir stabilumą. Solidarumas neskirsto pagal rasę, lytį, amžių, išsilavinimą ar socialinę padėtį. Solidarumas už namų, įmonių ir net valstybinių sienų. CNS „Cartel Alfa“ nori visuomenės, kurioje piliečiai dalyvautų socialiniuose ir darbo procesuose.

Tikslinė grupė

Rumunijos piliečiai ir darbuotojai, kurie dirbę kurį laiką Italijoje, siekia socialinės apsaugos garantijų į kurias įgijo teisę Italijoje.

Panašiai CNS „Cartel ALFA“ gali padėti Patronato ACLI kontroliuojant laikotarpius tų Rumunijos darbuotojų, kurie persikelė į Italiją ir jiems būtina užsiregistruoti per Patronato ACLI be būtinybės siųsti darbuotojus į šalį.

Veiklos

Patronato ACLI ir CNS „Cartel ALFA“ sukurs bendrų iniciatyvų bei informacijos sklaidos apie socialinę apsaugą programą tarp šių institucijų.

Bus sukurta kompiuterizuota duomenų bazė, kuri suteiks galimybę gauti informaciją apie mokesčių mokėtojų situaciją Rumunijoje ir Italijoje, kad būtų galima tiksliai nustatyti jų situaciją.

Jei laikotarpio įrašas (CNPAS) išduotas Rumunijos gyventojui dirbančiam Italijoje ir Patronato ACLI paslaugų gavėjui, neatitiks CNS „Cartel Alfa“ duomenims, bus teikiamos teisinės konsultacijos su ta sąlyga, kad apdraustam darbuotojui bus suteikta daugiau teisių.

Abi organizacijos išipareigoja pagaminti informacinius bukletus abiem kalbomis ir juos dalinti skleidžiant informaciją apie teikiamas paslaugas.



Antras atvejis

Rumunijos profesinių sąjungų konfederacija „Cartel Alfa“ ir Bulgarijos nepriklausomų profesinių sąjungų konfederacija paklojo pamatą tarptautiniam bendradarbiavimui, siekdamos sukurti tarpregionines teisinės ekspertų konsultacijos paslaugas ir teikti praktinę paramą darbuotojams iš Rumunijos ir Bulgarijos bei sukurti tarpregionines tarybas ir konsultavimo centrus, teikiančius vienodai naudingą informaciją darbuotojams abiejose šalyse.

Rumunijos profesinių sąjungų konfederacija „Cartel Alfa“ ir Bulgarijos nepriklausomų profesinių sąjungų konfederacija mano, kad tarpvalstybinė partnerystė yra naudinga ir užmezgami kontaktai vertingi bendram užimtumui regionų ir nacionaliniu lygiu.

Šie konsultantai teiks specialistų patarimus ir rekomendacijas dėl teisių ir pareigų darbuotojams, kurie gyvena vienoje šalyje, o dirba kitoje. Pagrindiniai tikslai yra šie:

- informuoti, patarti ir teikti konsultacijas potencialiems mobiliems darbuotojams apie laisvas darbo vietas, apie gyvenimo ir darbo sąlygas Europos ekonominėje erdvėje;
- padėti darbdaviams, norintiems įdarbinti darbuotojus iš kitų šalių;
- teikti konsultacijas ir rekomendacijas darbuotojams ir darbdaviams pasienio regionuose.

Būsimos veiklos

- sudaryti abiejose pusėse kvalifikuotų patarėjų tinklą, kurie teiktų informaciją ir konsultacijas apie darbo teisę, gyvenimo ir darbo sąlygas bei išdarbinimo galimybes pasienio regione;
- organizuoti informacinius seminarus darbo ieškantiems asmenims ir darbuotojams;
- sudaryti informacinius dokumentus, skirtus pasienio darbuotojams (socialinės išmokos, mokesčių sistema, darbo teisė, diplomų ir kvalifikacijos pripažinimas, gyvenimo sąlygos ir t. t.);
- ištirti mokymų poreikį ir patobulinti galimybę dalyvauti mokymuose;
- darbo rinkos duomenų surinkimas ir analizė, darbuotojų judėjimo ir tarpvalstybinio judėjimo kliūčių stebėjimas. Partnerių organizacijų būstinėse bus laisvai gaunamos naudojimui dokumentų ir atliktų tyrimų kopijos kartu su kita informacija.



Trečias atvejis

2012 metais balandžio 20d. Madride buvo pasirašytas susitarimas tarp:

Rumunijos profesinių sąjungų konfederacijos „Cartel Alfa“, įsikūrusios Bukarešte.

FEDROM (Rumunų Ispanijoje asociacijų federacija) - ne pelno organizacija, įsikūrusi Madride.

FEDROM pagrindinė veikla - gerinti rumunų bendruomenės įvaizdį Ispanijoje, integraciją, tarpininkauti, teikti informaciją ir koordinuoti kai kurias bendruomenės veiklas.

Rumunijos profesinių sąjungų konfederacija „Cartel Alfa“ - profesinių sąjungų organizacija atstovauja darbuotojams įvairiose srityse Rumunijoje ir už jos ribų.

Bendradarbiavimo sutartis

Šio bendradarbiavimo susitarimo tikslas yra pasiūlyti pagalbą Rumunijos bendruomenei Ispanijoje, ir apskritai nustatyti tam tikrus bendrus socialinius projektus rumunams šalyje ar už jos ribų bei ginti ir gerinti materialines sąlygas bei socialines ir kultūrinės Rumunijos piliečių teises.

Bendradarbiavimo sutarties trukmė

Šis bendradarbiavimo susitarimas įsigalioja nuo jo pasirašymo dienos ir galioja neribotą laiką. Siekiama sukurti šio Susitarimo stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo komitetą, kurį sudarys po du narius iš kiekvienos organizacijos. Komitetas nustatys tvarką, turinį ir konkrečias bendradarbiavimo formas.



Sėkmingo bendradarbiavimo tarp profesinių sąjungų ir NVO pavyzdys: Profesinės sąjungos solidarumo projektas - Solidarumo klinika

Graikija tapo ekonominės ir socialinės krizės Europoje simboliu. Didžiuliai taupymai socialiniame ir sveikatos sektoriuje nemažą dalį graikų pastūmėjo link skurdo ir nepritekliaus, kuomet darbuotojų bei profesinių sąjungų teisės buvo apribtos.

Neoliberalioji griežto taupymo politika ypač palietė sveikatos apsaugos sektorių. Trečdalis Graikijos gyventojų neturi sveikatos apsaugos. Žmonės gauna vaistus tik už grynuosius, ligoninėse trūksta tvarsčių bei vaistų.

Ambulatorinių paslaugų departamentas Salonikuose (Šiaurės Graikija) buvo įkurtas sveikatos ir socialinės apsaugos sektoriaus profesinių sąjungų 2011 rudenį. Solidarumo klinika yra politinis projektas. Jis kovoja prieš socialinius „karpymus“, dešinyjį ekstremizmą bei rasizmą.

Ambulatorinė klinika veikia GSEE (Visuotinė Graikijos darbuotojų konfederacija) patalpose ir ji yra administruojama pačių gydytojų bei slaugytojų. Apie 100 pacientų kasdien kreipiasi į kliniką. Dėl susidariusios situacijos Graikijoje pacientų skaičius kiekvieną dieną auga. Taip pat klinika siūlo vakcinaciją vaikams bei turi vaistinę, kur klinikos pacientai gali gauti vaistų nemokamai. Visi klinikoje dirbantys žmonės yra savanoriai. Visi darbuotojai mano, kad gydymo paslaugos yra teisė, o ne produktas.

Nuo 2013 kovo mėnesio Austrijos profesinė sąjunga ÖGB and weltumspannend arbeiten renka pinigų bei prisideda prie Solidarumo klinikos veiklos finansavimo (per 8 mėnesius buvo skirta apie 22000 eurų). Taip pat jie užsiima šios problemos viešiniu Austrijoje.

„Mes suvokiame, kad Graikija negali būti išgelbėta tik pinigėmis dotacijomis. Pinigai negali pakeisti kovos už geresnę Europą. Mes nusprendėme remti šį projektą, nes tai yra galimybė parodyti mūsų susirūpinimą, neteisingu prioritizavimu ir rodo tai, kur neteisingi politiniai sprendimai nuveda. Jeigu nevyks pokyčiai, ši ekonominė ir socialinė krizė sukels politinę krizę Europos Sąjungoje. Ekonomikos atsigavimas, kurio buvo siekiama griežtomis priemonėmis nevyksta.“ Wolfgang Greif, GPA tarptautinis sektorius.

„Nepaisant esminių žmogiškųjų poreikių bei desperacijos, sunkiausia matyti, kad buvusi sveikatos apsaugos ir socialinės gerovės sistema yra sugriauta. Ir panašu, kad nėra vilties ją atstatyti.“ Katerina Notopolou, psychologist in Thessaloniki.

2013 metų lapkritį įvyko Austrijos profesinės sąjungos bei Graikijos atstovų susitikimas, kurio metu buvo planuojamos tolimesnės veiklos ir bendradarbiavimas. Carmen Janko, susitikimo dalyvė: „Salonikuose dažnai buvo kartojama, kad Graikija yra Europos ateitis. Yra ypač svarbu, kad Austrijos profesinių sąjungų nariai domėtusi Graikijos padėtimi ir mokyti iš šios situacijos“.

Didžiausias Europos žiemos sodas

Bendradarbiavimas:

Biosuisse, Europäisches BürgerInnenforum ir SOC Almeria

Organizacijos: SOC (Sindicato de Obreros del Campo de Almería), forum civique, Biosuisse

Daugiau kaip 360 m² Almeria Andalūzijos provincijoje Ispanijoje yra padengta plastikų. 3 milijonai daržovių ir vaisių yra užauginama kiekvienais metais šiame regione (70 % jų skirta eksportui). Prieš 30 metų El Ejido buvo varganas miestelis Pietų Ispanijoje, tačiau šiandien tai svarbiausias vaisių ir daržovių auginimo centras. 50-aisiais ūkininkai pastebėjo, kad daržovės geriau auga smėlio ir trąšų mišinyje. 80-aisiais buvo pradėta įrenginėti vandens pompas bei šiltnamius. Šiuo metu drėkinimas yra automatizuotas.

Almerijoje daugiau kaip 130 000 žmonių dirba šioje srityje. Dauguma jų nelegalūs imigrantai iš Afrikos bei Rytų Europos ar netgi Pietų Amerikos. Dažnai jų darbo užmokestis yra mažesnis nei nustatytas minimumas, jie neturi darbo sutarčių ar draudimo. Dauguma jų gyvena vadinamuosiuose „chabolos“, tai iš medžio bei plastiko suręsti nameliai, kurie yra užmiestyje, be patogumų ar net gėlo vandens. Dažnai jie dirba tik keletą dienų per mėnesį.

2013 metais Ispanijoje nedarbo lygis buvo 27%, tad imigrantų padėtis dar blogesnė.

2011 m. 25 moterys, kelerius metus dirbusios pakavimo srityje, buvo atleistos iš BioSol neišmokėjus išeitinių kompensacijų. Įdarbinimo metu jos pasirašė tuščius blankus. Tačiau bendradarbiaujant SOC, žurnalistams, COOP ir Bio-Suisse keletas moterų buvo vėl priimtos į darbą, kitoms buvo išmokėtos išeitinės išmokos.

Bendradarbiaujant su Weltumspannend arbeiten ir Austrian solifond profesinėmis sąjungomis buvo įdarbintas SOC darbuotojas atsakingas už pakuotojų teises.

2012 m. Weltumspannend arbeiten organizavo pažintinį vizitą Almerijoje. 15 profesinių sąjungų, darbo tarybų ir NVO atstovų savaitę bendravo su SOC profesine sąjunga, lankėsi šiltnamiuose bei „chabolos“ ir bendravo su NVO, užsiimančiomis migrantais. Susitikimų metu buvo kalbama apie darbuotojų problemas bei galimybes jas spręsti.

Austrijoje buvo sukurtas trumpametražis filmas apie Almeria (Daržovių kaina... Migracija, išnaudojimas ir agrokultūra Almerijoje). Įvairių renginių metu buvo viešinama ši problema, pristatomas filmas.

TUSM profesinių sąjungų mokykla Moldovoje

Dalyvaujančios organizacijos:

Weltumspannend arbeiten (Globalus švietimas, Austrijos profesinių sąjungų federacijos švietimo plėtros projektas)

CNSM Moldovos profesinių sąjungų konfederacija

Institutul Muncii CNSM švietimo institutas

Pagrindiniai projekto tikslai:

- Stiprinti profesinių sąjungų narystę įmonėse
- Naujos profesinių sąjungų narių kartos mokymai įmonėse
- Ryšio tarp teorijos ir praktikos sukūrimas, pasiruošimo veiklai stiprinimas
- Skatinti pilietinį aktyvumą per aktyvių profesinės sąjungos narių mokymus ir profesinių sąjungų stiprinimą
- Skatinti funkcinis, socialinius ir profesinius profesinės sąjungos narių įgūdžius
- Stiprinti besimokančiųjų pilietinį aktyvumą
- Stiprinti besimokančiųjų sprendimų priėmimo gebėjimus

Tai buvo didelis iššūkis - daug metų įtikinėjimo ir planavimo, siekiant įkurti Austrijos profesinių sąjungų mokyklos praktinį modelį Kišiniove. To priežastis - audringa politinė ir ekonominė Moldovos istorija, kuri yra nepriklausoma nuo 1998 m. Šiandien Moldovos Respublika yra viena iš skurdžiausių Europos šalių.

Dar svarbiau yra gerinti darbuotojų situaciją šalyje, kur vienas iš keturių žmonių palieka šalį tam, kad galėtų siųsti pinigus šeimoms į Moldovą. Migrantų perlaidos yra didesnės nei visas Respublikos BVP.

Kitas didelis iššūkis buvo nelanksčių ir hierarchinių struktūrų pralaužimas. Šis procesas taip pat buvo labai svarbus dalyviams, nes profesinių sąjungų mokykla yra įkurta remiantis kolektyviais veiksmais.

2012 metų rugsėjį prasidėjo pirmi vienu metų kursai Profesinių sąjungų mokykloje (PSM), kurie buvo surengti Institut Muncii Kišiniove. Dalyviai atvykdavo du vakarus per savaitę ir kartais savaitgaliais į mokymus. 2013 birželį 18 dalyvių iš septynių skirtingų profesinių sąjungų užbaigė pirmus PSM mokymus.

Dalyvių atsiliepimai buvo išskirtinai teigiami ir daugelis iš jų rekomenduoju šiuos mokymus savo kolegoms.

Projekto tikslas buvo įtvirtinti PSM švietimo programoje, kurią vykdo Institut Muncii ir Moldovos profesinių sąjungų konfederacijos noras finansuoti šią programą nuo 2014 m., taip garantuojant ilgalaikį tęstinumą.

Pirmieji PSM metai buvo labai sėkmingi, ypač Institut Muncii komandai, kuri juos turėjo organizuoti. Sėkmės veiksnys buvo, kad daugelis žmonių yra pasirengę investuoti energiją, siekiant pasikeitimų savo šalyje.

Šiek tiek faktų apie Moldovą:

3,5 mln. gyventojų

1 mln. piliečių gyvena užsienyje

Minimalus atlyginimas - 60 Eur per mėnesį

Vidutinis atlyginimas - 100 - 300 Eur per mėnesį



Sėkmingas profesinių sąjungų ir NVO tarptautinio bendradarbiavimo pavyzdys:

Vanduo ir sanitarinės paslaugos yra žmogaus teisė!

Tai Europos piliečių iniciatyva (ECI) - siūlanti įstatymais pripažinti žmogaus teisę į vandenį ir sanitarines paslaugas. Ji buvo inicijuota Europos viešųjų paslaugų profesinių sąjungų federacijos EPSU. EPSU atstovauja 275 profesinėms sąjungoms ir daugiau kaip 8 mln. darbuotojų visuose viešųjų paslaugų sektoriuose Europoje.

Kitos Europos ir tarptautinės organizacijos, kurios palaikė iniciatyvą:

Europos kovos su skurdu tinklas (EAPN)

Europos visuomenės sveikatos sąjunga (EPHA)

Europos aplinkos biuras (EEB)

Moterys Europoje už bendrą ateitį (WECF)

EPSU giminingos organizacijos.

Nacionaliniu lygiu daug organizacijų prisijungė palaikydamos šią iniciatyvą.

ECI tikslas

ECI tikslas įstatymais pripažinti žmogaus teisę į vandenį ir sanitarines paslaugas. Kreipiamasi į Europos komisiją siūlant parengti įstatymą, įgyvendinantį Jungtinių Tautų pripažintą žmogaus teisę į vandenį ir sanitarines paslaugas, kurio dėka aprūpinimas vandeniu bei sanitarinių paslaugų tiekimas būtų laikomi būtiniausiomis visuotinėmis viešosiomis paslaugomis. „ES įstatymas turi įpareigoti vyriausybes užtikrinti pakankamą visų gyventojų aprūpinimą švariu geriamu vandeniu bei sanitarinių paslaugų tiekimą“, — teigiama ECI rėmuose parengtoje peticijoje. Taip pat reikalaujama, kad ES institucijos bei šalys narės būtų įpareigos užtikrinti visų gyventojų teisę į vandenį ir sanitarines paslaugas, o vandens tiekimui ir vandens išteklių naudojimui negalėtų vidaus rinkos taisyklės, vandens tiekimo paslaugos nebūtų liberalizuojamos.

Ši iniciatyva „Vanduo yra žmogaus teisė“ buvo pradėta reaguojant į numatomus planus liberalizuoti vandens tiekimo paslaugas. Specialiai šiai akcijai buvo sukurta internetinė svetainė www.right2water.eu ir duomenų bazė elektroninėms parašų rinkimo formoms, kurios iki 2013 m. gegužės pabaigos padėjo surinkti per 1 mln.



Europos piliečių parašų tam, kad vanduo būtų pripažintas žmogaus teise ir visuomenine gėrybe. ECI „Vanduo yra žmogaus teisė“ iki akcijos pabaigos surinko per 1,8 milijono parašų 28 ES šalyse. Tai pirmoji ECI įvykdžiusi reikalavimą surinkti reikiamą parašų skaičių.

Tarptautinė profesinių sąjungų jaunimo mokykla

Nuo 2005 m. Lietuvoje organizuojama Tarptautinė profesinių sąjungų jaunimo vasaros mokykla, kurią remia įvairios tarptautinės organizacijos. Pagrindiniai rėmėjai — Friedrich Ebert Stiftung (Vokietijos ne pelno politinis fondas) ir Tarptautinė profesinių sąjungų konfederacija - ITUC. Mokykla organizuojama bendradarbiaujant su ITUC regiono PERC (Visaeuropinio regiono taryba) organizacijomis. Finansų krizė turėjo labai didelį poveikį visiems darbuotojams, o ypač jaunimui šiose šalyse. Profesinių sąjungų jaunimui reikia būti gerai informuotam apie dabartinę situaciją kaimyninėse šalyse ir veiklą jaunimo užimtumo srityje. Todėl mokykla labai reikšminga kaip bendradarbiavimo platforma aktyviam profesinių sąjungų jaunimui.



Bendri tikslai ir veiklos

Tikslas — suteikti galimybę jauniems profesinių sąjungų aktyvistams (būsimiems profesinių sąjungų lyderiams) keistis patirtimi ir planuoti bendrą veiklą. Mokykla kasmet sukviečia apie 50 jaunų profsąjungiečių iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Rusijos, Baltarusijos ir Ukrainos. Šios šalys yra parenkamos, nes problemos yra daugiau ar mažiau panašios ir gerosios praktikos žinios gali būti pritaikytos kitose šalyse.

Mokykloje per keletą dienų praleistų kartu (renginys vyksta 5 ištisus dienas) dalyviai artimiau susipažįsta, atsipalaiduoja ir nebebijo išreikšti minčių. Kiekvieną dieną vyksta 4 sesijos su pertraukomis, bet organizuojama ir vakarinė veikla — 2 nacionaliniai vakarai, kur dalyviai gali pristatyti savo šalį, jos istoriją, žaidimus, šokius, maistą ir t.t. Taip pat organizuojami teminiai vakarai pagal dalyvių pageidavimus (filmų vakaras, protų mūšiai, futbolo rungtynės ir t.t.) Kiekvienas gali parodyti iniciatyvą ir organizuoti įdomią veiklą.

Mokykloje aptariamos pagrindinės temos priklauso nuo tų dienų aktualijų ir bendros svarbios temos (darbuotojų teisių pažeidimai, jaunimo nedarbas, profesinių sąjungų atsinaujinimas ir t.t.). Vieną dieną lankomasi vietinėje įmonėje, kur susitinkama su profesinių sąjungų aktyvu ir vadovybe, apžiūrima įmonė ir darbo sąlygos, vyksta diskusijos. Mokykloje vyksta ir praktinės užduotys, mokomasi kaip bendrauti su žmonėmis gatvėse. Akcija vadinasi „Vasaros patrulis“ ir apima tiesioginę komunikaciją su žmonėmis, darbuotojais ir t.t.

Visi mokyklos dalyviai, kurie naudojami socialiniu tinklu „Facebook“, yra įtraukiami į uždarą grupę, kurią sudaro visų vasaros mokyklų dalyviai. Vyresnieji gali patarti, pasiūlyti naujas veiklas, įvardyti problemas, prašyti tarptautinės paramos, dalytis idėjomis.

Mokyklos dalyviai yra atrenkami pagrindinių nacionalinių organizacijų kaip aktyvistai ir tie, kurie grįžę galės pasidalinti savo žiniomis.

Tikslinė grupė: profesinių sąjungų nariai, jauni profesinių sąjungų lyderiai;

Veiklos forma: konferencija, mokymai, seminaras;

Dalyvių skaičius: apie 50.

WWW.DECENTWORK.INFO

PARTNERIAI:

LIETUVA



AUSTRIJA



BRAZILIJA



BULGARIJA



BALKAN INSTITUTE
FOR LABOUR AND
SOCIAL POLICY



LENKIJA



Polska Zielona Sieć



RUMUNIJA



"AUR" - A.N.S.R.U



Projektą "Multiplying Decent Work - Decent life!" DCI-NSA-ED/2012/279-811 remia Europos Komisijos Vystomojo bendradarbiavimo programa (EuropeAid). Šio leidinio turinys nebūtinai atspindi Europos Komisijos nuomonę arba poziciją.